

نایب عجب

حضرت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف
از مجموعه کتاب‌های "نمی از یم"

حسن صفرزاده تهرانی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نایب‌العین

حضرت صاحب العصر و الزمان عجل الله تعالی فرجه الشریف
از مجموعه کتاب‌های "نمی از یم"

نویسنده: حسن صفرزاده تهرانی
گردآوری: اکرم ویسی
ویراستاری و صفحه آرایی: زینب کاشف
طراح جلد: محمد صفرزاده تهرانی
به اهتمام: مؤسسه فرهنگی پژوهشی قرآن و عترت صبح روشن

مؤسسه فرهنگی قرآن و عترت
صبح روشن

شهریور ۱۴۰۲ - ایام اربعین ۱۴۴۵

www.dla.ir

تقدیم به پیروان راستین امام زمان

و منتظران واقعی

خاصه رهبر کبیر انقلاب اسلامی

و شهدای مسیرِ ظهورش

در حقیقت منتظر واقعی
امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف است
که نزدیک به ۱۲ قرن، منتظر است
تا این آمادگی در پیروانش بوجود آید.

بجای این که دنبال علائم ظهور بگردیم
نهایت سعی و تلاش خود را برای اصلاح خود
و برای یار واقعی شدن
و برای شایستگی بکار ببندیم

انتظار فرج، یک عمل است.
یعنی مقدمات فرج و ظهور را با عمل فراهم نمودن.
اگر برای ظهور باید آموزش دید، آزموده و خیره شد، تمرین کرد، کادر
سازی نمود و یا باید مبارزه کرد؛ همه منتظران باید در دایره فردی،
گروهی و حکومتی آن را انجام دهند.

فهرست

۹	پیش گفتار
۱۴	بخش اول
۱۴	میلااد امام زمان
۱۴	مقدمه
۱۵	داستان میلاد
۱۹	بخش دوم
۱۹	سیمای امام مهدی در قرآن کریم
۱۹	آیه یک: بَقِيَّةَ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ
۲۰	آیه دو: أَمَّنْ يَجِيبُ الْمُضْطَّرَّ إِذَا دَعَاهُ وَ يَكْشِفُ السُّوءَ
۲۱	آیه سه: مَاءٍ مَّعِينٍ
۲۲	آیه چهار: إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا
۲۲	آیه پنج: وَ نَجْعَلُهُمْ أَئِمَّةً
۲۳	آیه شش: قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَ زَهَقَ الْبَاطِلُ
۲۳	آیه هفت: لِيُظْهَرَ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ
۲۴	آیه هشت: أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ
۲۴	آیه نه: وَالْعَقَبَةُ لِلْمُتَّقِينَ
۲۵	ده: لَيْسَتْ خَلْقَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ
۲۶	یازده: يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن يَشَاءُ
۲۷	دوازده: رُكِّنَ شَدِيدٍ
۲۸	بخش سوم
۲۸	غیبت امام زمان
۲۸	مقدمه

۲۹	..... علل و عوامل غیبت
۳۰	..... اول: آزمایش مسلمانان در پایبندی و پایداری به دین
۳۱	..... دوّم: آزادی امام مهدی از بیعت طاغوت‌های زمان
۳۳	..... سوّم: حفظ جان حضرت امام مهدی
۳۳	..... چهارم: عدم آمادگی بشر برای حکومت جهانی
۳۴	..... پنجم: بی‌توجهی به واقعه غدیر
۳۷	..... ششم: آماده نبودن یاران
۳۹	..... امروز کسانی می‌توانند امام زمان را یاری کنند که:
۴۱	..... بخش چهارم
۴۱	..... انتظار فرج حضرت امام زمان
۴۱	..... گروه اول: نشسته به انتظار
۴۴	..... گروه دوم: آماده به انتظار
۴۴	..... گروه سوم: یار منتظر
۴۶	..... بخش پنجم
۴۶	..... منشور اخلاقی انتظار فرج
۴۶	..... مقدمه
۴۸	..... اول: شیفته دانش و معرفت
۴۸	..... دوّم: دین باور
۴۸	..... سوّم: متدین
۴۹	..... چهارم: متعهد
۴۹	..... پنجم: متعبد
۵۰	..... ششم: مخلص
۵۰	..... هفتم: وارسته
۵۰	..... هشتم: متعادل

۵۰	.....	نهم: عزتمند
۵۱	.....	دهم: تسلیم
۵۱	.....	یازدهم: بصیر
۵۱	.....	دوازدهم: انقلابی
۵۱	.....	سیزدهم: آمر به معروف
۵۲	.....	چهاردهم: کاردان، آزموده و خیره
۵۲	.....	پانزدهم: مسئولیت پذیر
۵۲	.....	شانزدهم: خودساخته و مهذب
۵۳	.....	هفدهم: آماده
۵۳	.....	هجدهم: منتظر واقعی
۵۴	.....	بخش هشتم
۵۴	.....	تمدن مهدوی و حکومت جهانی حضرت مهدی
۵۵	.....	مقدمه
۵۵	.....	مدینه فاضله مهدوی و جامعه آرمانی اسلام
۵۸	.....	در پرتو تمدن مهدوی و حکومت جهانی
۵۹	.....	انسان در تمدن مهدوی و حکومت جهانی
۶۳	.....	بخش نهم
۶۳	.....	پیوند راهپیمایی اربعین با حکومت جهانی
۶۳	.....	مقدمه
۶۴	.....	مصادیق پیوند راهپیمایی با حکومت جهانی
۶۴	.....	اول: سرمایه‌های انسانی آماده
۶۴	.....	دوم: هم صدایی (وحدت و برادری بین ملل اسلامی)
۶۵	.....	سوم: زندگی مسالمت آمیز بین مسلمانان
۶۵	.....	چهارم: آشنایی با چهره واقعی شیعه

۶۶ ..... پنجم: آشنایی با رهبری حکومت جهانی

۶۶ ..... ششم: نمونه قابل ارائه

پیش گفتار

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کتاب "ناجی جهان" در ۷ بخش به موضوعاتی از قبیل: داستان میلاد امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، سیمای امام زمان در قرآن کریم، عوامل غیبت، عوامل طولانی شدن غیبت، انتظار فرج، منشور اخلاقی انتظار فرج، مشخصه‌ها و شایستگی‌های منتظر واقعی، وظائف منتظر واقعی، زمینه‌های ظهور، تمدن مهدوی و مصلح جهانی، حکومت جهانی آن بزرگوار پرداخته است.

کتاب "ناجی جهان" از مجموعه کتاب‌های "نمی از یم" به قلم دانشمند ارجمند حجت الاسلام و المسلمین حسن صفرزاده تهرانی، تدوین و به اهتمام مؤسسه فرهنگی پژوهشی قرآن و عترت صبح روشن و با حمایت مالی و معنوی خیر محترم، منتشر شده است و به عاشقان و منتظران و یاران واقعی حضرت صاحب العصر و الزمان عجل الله تعالی فرجه الشریف که برای کسب شایستگی، تلاش می‌کنند و آماده جانفشانی برای ظهور هستند، تقدیم می‌گردد.

مؤسسه فرهنگی پژوهشی قرآن و عترت صبح روشن

شهریور ۱۴۰۲ _ ایام اربعین ۱۴۴۵

مقدمه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بقية الله الاعظم حضرت امام زمان عجل الله تعالى فرجه الشريف خطاب به پیروان: «وَأَمَّا الْحَوَادِثُ الْوَقِيعَةُ فَارْجِعُوا فِيهَا إِلَى رِوَاةٍ حَدِيثِنَا فَإِنَّهُمْ حُجَّتِي عَلَيْكُمْ وَأَنَا حُجَّةُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ»؛^۱ اما در رویدادها و پیشامدهایی که رخ می‌دهد، باید به راویان حدیث و «علما» مراجعه کنید، زیرا آنها حجت بر شما هستند و من حجت خدا بر ایشان هستم. در راستای اجرای فرمان امام زمان عجل الله تعالى، همواره عالمان دین در مراجعه مردمان و انجام وظیفه خطیر پاسخ‌گویی به مردمان پیش قدم بوده‌اند و نهایت سعی و تلاش خود را بکار گرفته‌اند. و اضافه بر این وظیفه خطیر، عالمان دین برای زمینه‌سازی ظهور منجی و مصلح جهانی، در مقابل طواغیت زمان خود ایستاده و مردم را در مبارزه بر علیه طواغیت زمان، دعوت و هدایت کرده‌اند.

بر این اساس آن چه مبارز خستگی‌ناپذیر، سید جمال الدین اسدآبادی، در مبارزه با استعمار و اسباب عقب‌ماندگی جامعه اسلامی انجام داد و جهان اسلام را به خیزش علمی و پایداری در برابر استعمار غرب فرا خواندن و آن چه آیت الله حاج سید محمد حسن حسینی معروف به میرزای شیرازی، بخاطر دفاع از کیان اسلام و مسلمین، در مقابل استعمار انگلیس ایستاد و فتوای تحریم تنباکو را صادر فرمود:

۱. کمال‌الدین و تمام النعمة، ج ۲، باب ۴۵، ص ۴۸۳، ح ۴.

«بسم الله الرحمن الرحيم. اليوم استعمال تنباکو و توتون بای نحوکان، در حکم محاربه با امام زمان صلوات الله و سلامه علیه است»، همه در راستای زمینه سازی ظهور منجی و مصلح جهانی بوده است.

و آن چه آیه الله حاج سید محمد کاظم یزدی، در دفاع از کیان اسلام و مسلمین، بر علیه اشغال کشورهای اسلامی خاصه عراق و ایران در جنگ جهانی اول، فتوای جهاد داد: «بسم الله الرحمن الرحيم، بر عموم مسلمین واجب است از بذل جان و مال در راه اخراج قوای روس و انگلیس از ایران، هیچ فروگذار نکنند» و در این راه فرزند بزرگوارش حضرت آیت الله حاج سید محمد طباطبائی یزدی در حمله سختی که به قوای انگلیس شد به شهادت رسید، در همین راستا بوده است.

و آن چه آیه الله حاج میرزا محمد تقی شیرازی، میرزای دوم، پس از جنگ جهانی اول بر علیه استعمار انگلیس قیام کرد با فتوای حرمت حکومت غیر مسلمان به مسلمانان را صادر کرد و لرزه بر ارکان حکومت استعماری انگلیس افکند و با فتوای جهاد فصل جدیدی در مبارزات مسلمانان بر علیه استعمار و اجانب گشود، در همین راستا بوده است.

و آن چه حضرت آیت الله حاج سید ابوالقاسم کاشانی در جنگ جهانی اول و دوم، در مبارزه با رژیم غاصب اسرائیل، در نهضت مشروطه و در مبارزه با استعمار و استبداد پهلوی به عنوان خط شکن نبرد علمای شیعه ایستاد و سرانجام با تلاش و فداکاری این عالم بزرگوار آرزوی دیرینه ملت ستمدیده ایران، به ثمر نشست و صنعت نفت ملی شد و دکتر مصدق به نخست وزیری رسید و یا حضرت آیت الله سید حسن مدرس با شعار «سیاست ما عین دیانت ماست» به میدان آمد و با نطق های کوبنده و آتشین با استعمار انگلیس و روس و استبداد شاهنشاهی مبارزه کرد و در نهایت جان شریف خود را بر سر این راه نهاد و به دست عوامل رضا شاه به شهادت رسید، همه و همه در راستای زمینه سازی ظهور منجی و مصلح جهانی بوده است.

آری سال‌هاست که مصلح و منجی بشریت و جان جهان منتظر است تا با مردانی شایسته در تراز جهانی ظهور کند و وعده الهی را در تحقق مدینه فاضله محقق سازد. مردانی که در سایه سار قدرت الهی و با آمادگی کامل در مسیر ظهورش قیام کنند.

حضرت امام خمینی یکی از آن مردان الهی است که تربیت یافته مکتب امام زمان است، آن بزرگوار در همین راستا بپا خواست تا به نمایندگی از ناجی بشریت، تاثیر ذره کوچکی از قدرت امام عصر را به منصفه ظهور بکشاند و به جهانیان ثابت نماید که می شود با انتظار صحیح، در مقابل تمام مستکبران به ظاهر قدرتمند عالم ایستاد و جهان را برای پرچمداری صاحب العصر و الزمان، آماده ساخت.

مرجع عالیقدر جهان اسلام و تشیع، حضرت امام خمینی، به عنوان یار واقعی و منتظر حقیقی، با درک صحیح از فرمان امام زمان، در تراز جهانی قیام کرد و انقلاب اسلامی را برای زمینه سازی ظهور منجی و مصلح جهانی رهبری کرد و به پیروزی رساند.

حضرت امام خمینی، با انقلاب اسلامی، به همه نشان داد که «آمادگی برای ظهور» چگونه است و یاران و منتظران چگونه باید در تراز جهانی، زمینه ساز ظهور منجی و مصلح بشریت باشند.

بر این اساس است که حضرت امام خمینی کشور را، کشور امام زمان می خواند و انقلاب اسلامی را زمینه ساز ظهور می شمرد و می فرمود: «امیدوارم که این نهضت و این انقلاب منتهی بشود به ظهور امام عصر سلام الله علیه»

و از آن بالاتر و مهمتر کشور و انقلاب را در حمایت و عنایت امام زمان می خواند و می فرمود: «امروز سایه اسلام روی سر شماست؛ امام زمان به شما نظر دارد، پیغمبر اکرم به شما نظر دارد، خدای تبارک و تعالی پشتیبان شماست... روی موازین مادی، روی موازین عادی باید با یک یورش، ما از بین رفته باشیم. باید همه ما یک لقمه آنها باشیم! لکن قدرت ایمان، پشتیبانی خدای تبارک و تعالی، اتکال به ولی عصر سلام الله علیه شما را پیروز کرد.»

و به همین دلیل معمار کبیر انقلاب اسلامی جشن میلاد آن امام
همام را، بزرگترین جشن برای جهانیان می‌دانست و می‌فرمود: «باید
بگوییم که عید شعبان، عید تولد حضرت مهدی سلام الله علیه،
بزرگترین عید است برای تمام بشر».

پس بیاییم برای ظهور، شایسته‌ترین یار و بهترین منتظر باشیم و
با آمادگی کامل برای زمینه سازی فرج و ظهور، همه یک‌پارچه قیام کنیم
که این تنها وظیفه علما و بزرگان نیست بلکه وظیفه همه ما است و
باید دغدغه همگانی شود.

والسلام علیکم ورحمت الله و برکاته

محمد سعید صفرزاده تهرانی

شهریور ۱۴۰۲ _ ایام اربعین ۱۴۴۵

بخش اول میلااد امام زمان مقدمه

امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف مشهور به مهدی موعود، ملقب به قائم آل محمد، دوازدهمین و آخرین امام شیعیان، در سحرگاه نیمه شعبان سال ۲۵۵ هجری قمری در سامرا، دیده به جهان گشود و در سن پنج سالگی، در هشتم ربیع الاول سال ۲۶۰ هجری قمری، به امامت رسید.

امام زمان همچون حضرت عیسی و حضرت یحیی که در سنین کودکی عهده‌دار نبوت شده بودند، «آتاهُ اللهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا»^۲ در پنج سالگی، منصب امامت شیعیان را عهده دار شد.

امام زمان به استناد آیات و روایات؛ دارای بیش از ۳۰۰ اسم و لقب است که هر یک بر بُعد خاصی از شخصیت و ویژگی‌های اخلاقی و روحی آن حضرت دلالت دارد. اسامی و القاب مشهور امام زمان عبارت است از: مهدی، قائم، حجت، منتظر، موعود، بقیة الله، حجت الله، ولی الله الاعظم، خاتم الاوصیا، صاحب الزمان، صاحب الامر، صاحب العصر^۳.

۲. آیه ۱۲ سوره مریم.

۳. نجم ثاقب در احوال امام غایب.

داستان میلاد

ملیکا نوهی دختری شمعون، وصی حضرت عیسی علیه السلام می گوید: پدرم قیصر پادشاه روم، خواست که مرا به عقد پسر عمومیم در آورد؛ مراسم جشنی بر پا کرد و از حواریون عیسی و علمای نصاری و صاحبان منزلت و سرداران و سرکرده‌های قبائل بی‌شمار دعوت نمود. در آن مجلس با شکوه، هنگامه عقد، تخت پادشاهی و جایگاه مراسم به یکباره فرو ریخت و میهمانان از ترس جان خود گریختند و کشیشان ناتوان از اجرای عقد متحیر ماندند و مجلس بهم خورد.

بعد از مدتی من شبی حضرت مسیح علیه السلام و جدم شمعون وصی آن حضرت و جمعی از حواریون را در خواب دیدم که در مجلسی مجلل با منبری سر به فلک کشیده از نور، جمع شده بودند. ناگاه جمعی نورانی وارد مجلس شد، حضرت مسیح و دیگران برای تعظیم و اجلال به استقبال آنان درآمدند. آن جمع نورانی حضرت ختمی مرتبت محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله و سلم و علی بن ابی طالب علیه السلام و اوصیای آن حضرت بودند.

بعد از آن که مراسم استقبال به خوبی صورت گرفت، رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم به حضرت مسیح علیه السلام فرمود: یا روح الله آمده‌ایم تا ملیکا فرزند وصی تو شمعون را برای فرزندم خواستگاری کنم، آن گاه به ماه برج امامت و ولایت حضرت امام حسن عسکری علیه السلام اشاره نمودند. سپس حضرت مسیح به وصی خود شمعون فرمود شرف دو جهان به تو روی آورده است، نسل خود را به نسل آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم پیوند زد و شمعون پذیرفت.

آنگاه حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم بر آن منبر نورانی برآمد و با حضرت مسیح خطبه انشا فرمودند و مرا به عقد امام حسن عسکری علیه السلام در آوردند و در آن هنگام من از آن رویای صادق

بیدار شدم ولی از آن خواب که گنجی گران بها بود با کسی سخن نگفتم
اما آتش محبت آن خورشید امامت روز به روز در کانون سینه‌ام
مشتعل می‌شد و سرمایه‌ی صبر و قرارم را می‌ربود.

مدتی گذشت شبی در خواب، حضرت مریم را با هزار حوری
بهشتی دیدم که بانوی بزرگواری را خدمت می‌کردند همه به دیدنم
آمدند آنگاه حضرت مریم سلام الله علیها آن بانوی مجلله را معرفی
کرد: او سیده‌ی زنان عالم فاطمه زهرا سلام الله علیها مادر شوی
توست. اشك چشمانم را فراگرفت به دامانش افتادم و از رنج فراغ
فرزندش شکایت کردم آن بانوی مجلله فرمود: چگونه فرزندم به دیدن
تو آید و حال آنکه به دین مبین اسلام مشرف نشده‌ای؟ آنگاه آن بزرگ
بانو در این رویای صادق مرا به دین مبین اسلام دعوت نمودند و با
اشارت آن حضرت شهادتین را به زبان جاری کردم: «أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا
اللَّهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ». پس از اقرار به شهادتین حضرت
مرا به سینه خود چسبانید و دلداری داد و من از رویای صادق بیدار
شدم و در بیداری کلمه طیبه شهادتین را مرتب به زبان می‌راندم و در
خواب همواره به دیدار آن امام همام مشرف می‌شدم.

ایام بدین منوال گذشت تا آنکه حادثه‌ای پیش آمد و سفیر امام
هادی علیه السلام بشیر بن سلیمان از نوادگان ابوایوب انصاری و از
شیعیان خاص آن بزرگوار، نامه آن حضرت را که به خط رومی و به
مهر آن حضرت مزین بود، به من داد و مرا به خدمت آن حضرت در
سامرا در آورد و امام هادی پس از نام‌گذاری من به نرجس، مرا به
دست خواهرش حکیمه سپرد تا از واجبات و سنت‌های دین بیاموزم و
پس از آن مرا به ازدواج فرزندش امام حسن عسکری درآورد.

حکیمه خاتون می‌گوید: شبی به دیدن امام حسن عسکری علیه
السلام مشرف شدم، حضرت فرمودند نزد ما امشب بمان در این شب
فرزندی متولد خواهد شد که به اذن خدا زمین را به علم و ایمان و
هدایت مزین نماید و بشریت را از ضلالت و کفر و الحاد رهایی بخشد.

حکیمه خاتون می گوید: من هیچ اثری از حمل در حضرت نرجس ندیدم لذا متحیر ماندم آنگاه آن بزرگوار فرمود: نرجس، مثل مادر موسی است که تا هنگام ولادت احدی از حال او مطلع نگردید تا از شر فرعون و ماموران او در امان بماند و برای اینکه نرجس و فرزندش از کشته شدن در امان باشند به اذن خدا آثار حمل نمایان نیست و صبح هنگام آثار حمل نمایان خواهد شد.

حکیمه خاتون می گوید: آن شب نزد آن بانوی عزیز و بزرگوار ماندم و صبح دم هنگامی که به نماز شب ایستادم آن بانو از خواب بیدار شد و پس از اقامه نماز شب آثار حمل نمایان گردید، من به دستور امام سوره **إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ** را برای او تلاوت کردم، هنگام تلاوت دیدم صدایی مرا همراهی می کند قدری دقت کردم دیدم صدای طفل است که با من سوره **«إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ»** را می خواند.

در آن هنگام آن بزرگوار متولد شد در حالی که شهادتین را بر زبان جاری کرد: **«أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ جَدِّي رَسُولُ اللَّهِ وَأَنَّ أَبِي أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَصِي رَسُولُ اللَّهِ»**. آنگاه **يَا أَمَانَ** را برشمرد و سپس فرمود: **«اللَّهُمَّ أَنْجِزْ لِي وَعْدَتِي وَأَتَمِّمْ لِي أَمْرِي وَثَبِّتْ وَطْأَتِي وَ أَمْلَأْ الْأَرْضَ بِي عَدْلًا وَقِسْطًا»**؛ خدایا به وعده ای که به من فرموده ای، وفا کن و امر امامت مرا کامل کن و قدرت انتقام از دشمنان را به من عنایت کن و زمین را به وسیله من از عدل و داد پر کن.

وقتی مولود را به حضرت امام حسن عسکری دادم، دیدم که بر بازوی راستش نوشته شده بود: **«جَاءَ الْحَقُّ وَرَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا»**^۵. آنگاه حضرت به پدر سلام کرد و پس از استعاذه فرمود: **«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ . وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُّوا فِي**

۴. آیه ۱ سوره قدر.

۵. آیه ۸۱ سوره اسراء.

الأَرْضِ وَنَجَعَلَهُمْ أَتَمَّةً وَنَجَعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ^۶؛ ما می‌خواستیم بر کسانی که در زمین فرو دست شده بودند منت نهیم و آنان را پیشوایان مردم و وارثان زمین گردانیم و حکومتشان در زمین را پابرجا سازیم.

آری اراده خداوند تبارک و تعالی بر این تعلق گرفته بود که در میان همه خطرها و دشمنی‌ها، منجی بشریت بیاید، بماند و جهان را پر از عدل و داد نماید. ان شاء الله^۷.

السَّلَامُ عَلَى الْمَهْدِيِّ الَّذِي وَعَدَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بِهِ الْأُمَّمَ

---

۶. آیه ۵ سوره قصص.

۷. کمال الدین شیخ صدوق، ص ۴۲۸. بحار الأنوار مجلسی، ج ۵۱، ص ۴

بخش دوم سیمای امام مهدی در قرآن کریم

برای شناخت بهتر و بیشتر سیمای حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف در قرآن کریم، به بیان برخی از آیات پرداخته می‌شود.

آیه یک: **بَقِيَّةُ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ**

حضرت هود علی نبینا وعلیه السلام خطاب به قوم خود می‌فرماید: «بَقِيَّةُ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ»^۸؛ آنچه خدا بر شما باقی گذارد برای شما بهتر است اگر واقعا به خدا ایمان دارید.

احمد بن اسحاق قمی روایت کرده است که از امام حسن عسکری علیه السلام در باره امام بعدی آن بزرگوار سؤال کردم و برای آن علامتی که قلبم را مطمئن سازد خواستم در این هنگام کودکی که در دست آن بزرگوار بود فرمود: «أَنَا بَقِيَّةُ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ»^۹؛ من بقیه الله در زمین هستم.

---

۸. آیه ۸۶ سوره هود.

۹. کمال الدین: ۳۸۴ / ۱.

همچنین محمد بن مسلم روایت کرده است که امام باقر علیه السلام پس از بیان برخی از علایم ظهور، فرمود: «فَعِنْدَ ذَلِكَ خُرُوجُ قَائِمِنَا فَإِذَا خَرَجَ أَسْنَدَ ظَهْرَهُ إِلَى الْكُعْبَةِ وَاجْتَمَعَ إِلَيْهِ ثَلَاثُمِائَةٍ وَثَلَاثَةٌ عَشَرَ رَجُلًا وَ أَوَّلُ مَا يَنْطِقُ بِهِ هَذِهِ الْآيَةُ بَقِيَّةُ اللَّهِ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ثُمَّ يَقُولُ أَنَا بَقِيَّةُ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ وَ خَلِيفَتُهُ وَ حُجَّتُهُ عَلَيْكُمْ فَلَا يَسْلَمُ عَلَيْهِ عَلَيهِ مُسْلِمٌ إِلَّا قَالَ: السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَقِيَّةَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ»^{۱۰}؛ در آن هنگام، قائم ما ظهور می کند، وقتی که ظهور کرد، به کعبه تکیه می دهد و سیصد و سیزده نفر دور او جمع می شوند، و اولین حرفی که می زند، این آیه است: «بَقِيَّةُ اللَّهِ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ»^{۱۱}؛ سپس می گوید: من، بقیه الله و خلیفه او در زمین و حجت خدا بر شما هستم، پس از آن هیچ مسلمانی بر او سلام نمی دهد، مگر این که می گوید: «السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَقِيَّةَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ»^{۱۲}.

آیه دو: اَمَّنْ يَجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ

در سوره نمل، در ضمن پنج آیه ۶۰ تا ۶۴ با مطرح کردن پنج سؤال به صورت استفهام تقریری مشرکان را تحت محاکمه قرار داده و روشن ترین دلایل توحید را با اشاره به دوازده نمونه از مواهب بزرگ خدای مهربان، بیان می کند. و در سؤال سوم آیه ۶۲ می فرماید: «أَمَّنْ يَجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ أَلَيْسَ اللَّهُ مَعَهُ اللَّهُ»^{۱۳}؛ آیا معبودهای بی ارزش شما بهتر است یا کسی که دعای مضطر را اجابت می کند و گرفتاری را برطرف می سازد؟ و شما را خلفای زمین قرار می دهد. آیا معبودی با خدا وجود دارد؟

۱۰. کمال الدین: جلد: ۱ صفحه: ۳۳۱.

۱۱. آیه ۸۶ سوره هود.

۱۲. کمال الدین: ۳۳۱ / ۱۶

۱۳. آیه ۶۲ سوره النمل

امام صادق علیه السلام در تفسیر این آیه می‌فرماید: «نَزَلَتْ فِي الْقَائِمِ هُوَ وَاللَّهِ الْمُضْطَرُّ إِذَا صَلَّى فِي الْمَقَامِ رَكَعَتَيْنِ وَدَعَا اللَّهَ فَأَجَابَهُ وَ يَكْشِفُ السُّوءَ وَ يَجْعَلُهُ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ»^{۱۴}؛ این آیه درباره قائم آل محمد علیه السلام نازل شده است. به خدا سوگند! مضطر اوست، هنگامی که در مقام ابراهیم علیه السلام دو رکعت نماز می‌خواند و به درگاه خدا روی می‌آورد و دعا می‌کند، خدا دعای او را اجابت می‌کند، ناراحتی‌های او را برطرف می‌سازد و او را خلیفه روی زمین قرار می‌دهد.

آیه سه: ماء مَعِين

سوره ملک، آیه ۳۰ آمده است: «قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ»^{۱۵}؛ بگو: به من خبر دهد اگر آب‌های سرزمین شما در زمین فرو رود، چه کسی می‌تواند آب جاری و گوارا در دسترس شما قرار دهد؟

ابو بصیر در تفسیر آیه از امام باقر علیه السلام روایت کرده است که آن بزرگوار فرمود: «هَذِهِ نَزَلَتْ فِي الْقَائِمِ يَقُولُ إِنْ أَصْبَحَ إِمَامُكُمْ غَائِبًا عَنْكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيْنَ هُوَ فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِإِمَامٍ ظَاهِرٍ يَأْتِيكُمْ بِأَخْبَارِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَ حَلَالِ اللَّهِ وَ حَرَامِهِ، ثُمَّ قَالَ: وَ اللَّهُ مَا جَاءَ تَأْوِيلُ الْآيَةِ وَ لَا بُدَّ أَنْ يَجِيءَ تَأْوِيلُهَا»^{۱۶}؛ این آیه درباره امام قائم نازل شده است، می‌گوید: اگر امام شما غایب گردد، و ندانید کجاست، چه کسی برای شما امام ظاهر می‌آورد که اخبار آسمان‌ها و زمین، و حلال و حرام خدا را برای شما شرح دهد؟ سپس امام فرمود: به خدا سوگند! تأویل این آیه هنوز نیامده و سرانجام خواهد آمد.

۱۴. بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۴۸.

۱۵. آیه ۳۰ سوره ملک.

۱۶. کمال الدین، ج ۱، ص ۳۲۵.

آیه چهار: إِنَّهُ كَانَ مَنصُورًا

سوره اِسرائ، آیه ۳۳ آمده است: «وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيهِ سُلْطَانًا فَلَا يَسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنصُورًا»^{۱۷}؛ و آن کسی که مظلوم کشته شده، برای ولی اش سلطه و حق قصاص قرار دادیم؛ اما در قتل اسراف نکند؛ چرا که او مورد حمایت است.

از امام صادق علیه السلام در تفسیر آیه روایت شده است که فرمود: «ذَلِكَ قَائِمُ آلِ مُحَمَّدٍ يَخْرُجُ فَيَقْتُلُ بِدَمِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَلَوْ قَتَلَ أَهْلَ الْأَرْضِ لَمْ يَكُنْ مَسْرِفًا»^{۱۸}؛ منصور قائم آل محمد است که ظهور می کند و در مقابل خون حسین علیه السلام عده ای را می کشد، به فرض اگر همه اهل زمین را بکشد، اسراف کننده نخواهد بود.

آیه پنج: وَ نَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً

در سوره قصص، آیه ۵ و ۶ آمده است: «وَ نُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُوا فِي الْأَرْضِ وَ نَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَ نَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ وَ نَمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَ نُرِيَ فِرْعَوْنَ وَ هَامَانَ وَ جُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ»^{۱۹}؛ ما می خواهیم بر مستضعفان زمین منت نهیم و آنان را پیشوایان و وارثان روی زمین قرار دهیم و حکومتشان را در زمین پابرجا سازیم و به فرعون و هامان و لشکریانشان آنچه را از آنها بیم داشتند، نشان دهیم.

۱۷. آیه ۳۳ سوره اِسرائ.

۱۸. إثبات الهداة بالنصوص والمعجزات، جلد ۵، صفحه ۱۱۵.

۱۹. آیه ۵ و ۶ سوره قصص.

از حضرت علی علیه السلام در تفسیر آیه مذکور روایت شده است که فرمود: «هُم آلُ مُحَمَّدٍ يَبْعَثُ اللَّهُ مَهْدِيَهُمْ بَعْدَ جَهْدِهِمْ فَيَعِزُّهُمْ وَيَذِلُّ عَدُوَّهُمْ»^{۲۰}؛ مستضعفان مذکور در این آیه، آل محمد هستند. خدای متعال مهدی آنان را بعد از زحمت و فشاری که بر ایشان وارد می‌شود، برمی‌انگیزد و به آنان عزت می‌دهد و دشمنانشان را ذلیل و خوار می‌کند.

آیه شش: قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ

در سوره اسراء آیه ۸۱ آمده است: «وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا»^{۲۱}؛ و بگو: حق آمد، و باطل نابود شد؛ یقیناً باطل نابود شدنی است.

امام باقر علیه السلام در تفسیر آیه مذکور فرمود: «إِذَا قَامَ الْمَهْدِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ ذَهَبَتْ دَوْلَةُ الْبَاطِلِ»^{۲۲}؛ هنگامی که امام مهدی علیه السلام قیام کند، دولت باطل برچیده می‌شود.

آیه هفت: لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ

در سوره توبه، آیه ۳۳ آمده است: «هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ»^{۲۳}؛ او کسی است که رسول خود را با هدایت و دین حق فرستاد تا آن را بر ادیان دیگر غالب سازد، هر چند مشرکان کراهت داشته باشند.

---

۲۰. کتاب الغیبة للحجة، النص، ص: ۱۸۴.

۲۱. آیه ۸۱ سوره اسراء.

۲۲. بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۳۱۳.

۲۳. آیه ۳۳ سوره توبه.

عبد الرحمان بن سلیط از امام حسین علیه السلام روایت می کند که فرمود: «مِنَّا اثْنَا عَشَرَ مَهْدِيًّا أَوْلَهُمْ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ وَ آخِرُهُمُ التَّاسِعُ مِنْ وُلْدِي وَ هُوَ الْقَائِمُ بِالْحَقِّ يَحْيِي اللَّهُ تَعَالَى بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَ يَظْهَرُ بِهِ دِينَ الْحَقِّ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ»^{۲۴}؛ دوازده هدایت شده از ما خاندان هستند. اولشان امیرمؤمنان علی بن ابی طالب و آخرشان نهمین نفر از نسل من است، و اوست امام قائم به حق که خدا به وسیله او زمین را بعد از مرگش زنده می کند و او دین حق را بر تمام ادیان غالب می سازد.

آیه هشت: أَنْ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ

در سوره انبیاء آیه ۱۰۵ آمده است: «وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ»^{۲۵}؛ و ما بعد از تورات در زبور داوود نوشتیم که بندگان نیکوکار من وارث زمین خواهند شد.

امام باقر علیه السلام در تفسیر این آیه می فرماید: «هُمْ أَصْحَابُ الْمَهْدِيِّ فِي آخِرِ الزَّمَانِ»^{۲۶}؛ ایشان اصحاب مهدی در آخر الزمان هستند.

آیه نه: وَالْعَقَبَةُ لِلْمُتَّقِينَ

در آیه ۱۲۸ سوره اعراف آمده است: «قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ»^{۲۷}؛ موسی به قوم خود گفت: از خدا یاری جوئید و پایداری

۲۴. کمال الدین: ص ۳۱۷.

۲۵. آیه ۱۰۵ سوره انبیاء.

۲۶. إثبات الهداة بالنصوص والمعجزات، جلد ۵، صفحه ۱۴۶.

۲۷. آیه ۱۲۸ سوره اعراف.

ورزید، که زمین از آن خداست؛ آن را به هر کس از بندگان که بخواهد می‌دهد؛ و فرجام نیک برای پرهیزگاران است.

امام باقر علیه السلام در تفسیر این آیه می‌فرماید: «وَجَدْنَا فِي كِتَابِ عَلِيٍّ: إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ، و أنا و أهل بيتي الَّذِينَ أَوْرَثْنَا الْأَرْضَ، و نحن الْمُتَّقُونَ، و الْأَرْضُ كُلُّهَا لَنَا»^{۲۸}؛ در کتاب علی یافته‌ایم که: همانا زمین از آن خداوند است و آن را به هر کس از بندگان که بخواهد به ارث می‌دهد و فرجام از آن پرهیزگاران است، و من و خاندانم همانان هستیم که خداوند زمین را به ما به ارث داده و ماییم پرهیزگاران. همه زمین از آن ماست.

ده: لَيْسَتْخَلِفْنَهُمْ فِي الْأَرْضِ

در آیه ۵۵ سوره نور آمده است: «وَعَدَاللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْخَلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخَلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ»^{۲۹}؛ خدا به کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند، وعده داده است که حتماً آنان را در زمین جانشین خود قرار دهد، همان گونه که پیش از آنان را جانشین قرار داد. و آن دینی را که برایشان پسندیده است به سودشان مستقر کند، و بیمشان را به ایمنی مبدل گرداند، تا مرا عبادت کنند و چیزی را با من شریک نگردانند، و هر کس پس از آن به کفر گراید؛ به یقین نافرمانند.

۲۸. تفسیر العیاشی: ۲/۲۵/۶۶.

۲۹. آیه ۵۵ سوره نور.

امام صادق علیه السلام در تفسیر این آیه می‌فرماید: «الْقَائِمُ وَ أَصْحَابُهُ»^{۳۰}؛ این آیه درباره‌ی حضرت قائم و یارانش نازل شده است.

یازده: يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن يَشَاءُ

در آیه ۳۵ سوره نور آمده است: «اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُّبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُورٌ عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن يَشَاءُ»^{۳۱}؛ خدا نور آسمان‌ها و زمین است، وصف نورش به مشکاتی ماند که در آن چراغی روشن است و آن چراغ در میان شیشه ایست که تالل‌لُوش چون ستاره‌ای درخشان است، از درخت مبارک زیتون که نه شرقی است و نه غربی اما شرق و غرب جهان بدان فروزان است و بی‌آن که آتشی به روغن آن برسد، خود به خود برافروزد و جهانی را روشنی بخشد، پرتو آن نور حقیقت بر روی نور معرفت قرار گرفته است. و خدا هر که را خواهد به نور خود هدایت کند و این مثل‌ها را خدا برای مردم هوشمند می‌زند که به راه معرفتش هدایت یابند و خدا به همه امور داناست.

امام علی علیه السلام جمله «يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن يَشَاءُ» را به حضرت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف تفسیر کرده است^{۳۲}.

۳۰. الغيبة للنعمانی، ص ۲۴۰.

۳۱. آیه ۳۵ سوره نور.

۳۲. المحجة فیما نزل فی القائم الحجة (ع)، ۱۴۲۷ق، ص ۱۵۹.

دوازده: رُكُنٍ شَدِيدٍ

در آیه ۸۰ سوره هود از زبان حضرت هود آمده است فرمود:
«قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ آوِي إِلَى رُكُنٍ شَدِيدٍ»^{۳۳}؛ کاش برای مقابله با شما قدرتی داشتم یا به تکیه‌گاهی استوار پناه می‌جستم.

امام صادق علیه السلام در تفسیر آیه می‌فرماید: «الْقُوَّةُ الْقَائِمُ وَالرُّكُنُ الشَّدِيدُ ثَلَاثُمِائَةٍ وَثَلَاثَةٌ عَشْرٌ»^{۳۴}؛ منظور از قُوَّةً، حضرت قائم است و منظور از، رُكُنٍ شَدِيدٍ؛ سیصد و سیزده تن یاران او می‌باشند.

آیات فراوانی در روایات به حضرت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف تفسیر شده که در منابع شیعی به آن پرداخته شده است.

---

۳۳. آیه ۸۰ سوره هود.

۳۴. بحار الأنوار، ج ۱۲، ص ۱۵۷.

بخش سوم غیبت امام زمان مقدمه

خلیفه غاصب عباسی می‌دانست تنها فرزند امام حسن عسکری، جانشین پدر است و منجی و دارای حکومت جهانی است؛ لذا در صدد برآمد تا آن بزرگوار را بیابد و به شهادت برساند، از این رو تولد و کودکی امام زمان مخفی نگه داشته شد و جز چند تن از یاران خاص، کسی توفیق زیارت آن بزرگوار را پیدا نکرد.

شروع امامت امام زمان با غیبت صغرا شروع شد و با غیبت کبری ادامه یافت و پس از دوره طولانی غیبت و فراهم شدن شرایط فرج، برای برپایی حکومت جهانی صلح و عدل، ظهور خواهد کرد.

دوران غیبت صغرای امام زمان حدود ۷۰ سال طول کشید و دوران غیبت کبری از سال ۳۲۹ هجری قمری شروع شده است و هم‌اکنون ادامه دارد.

در دوران غیبت صغرای امام زمان چهار تن به ترتیب عثمان بن سعید عمری به مدت ۵ سال، محمد بن عثمان بن سعید به مدت ۴۰ سال، حسین بن روح نوبختی به مدت ۲۱ سال و علی بن محمد سمری

به مدت ۴ سال؛ نیابت آن بزرگوار را به عهده داشتند و پس از فوت چهارمین نائب، غیبت کبری شروع شد^{۳۵}.

در دوران غیبت صغری، چهار نایب امام زمان، توسط خود حضرت تعیین گردیدند و به همین دلیل به آنان نواب خاص می گویند و اما در دوران غیبت کبری، کسانی که شرایط تعیین شده از سوی آن بزرگوار را دارا باشند، نایب امام زمان خواهند بود که به آنان نواب عام و ولی فقیه می گویند.

اما شرایط تعیین شده برای نواب عام امام زمان، در توقیع شریف آن بزرگوار آمده است که فرموده باشد: «وَأَمَّا الْحَوَادِثُ الْوَاقِعَةُ فَارْجِعُوا فِيهَا إِلَى رُؤَاةِ أَحَادِيثِنَا فَإِنَّهُمْ حُجَّتِي عَلَيْكُمْ وَأَنَا حُجَّةُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ»^{۳۶}؛ اما در رویدادهای زمانه، به راویان حدیث ما رجوع کنید. آنان، حجت من بر شمایند و من، حجت خدا بر آنانم.

علل و عوامل غیبت

بر اساس برخی روایات حکمت و فلسفه واقعی غیبت حضرت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف از اسرار الهی بیان شده است. پیامبر گرامی صلی الله علیه و آله و سلم در این باره می فرماید: «يَا جَابِرُ إِنَّ هَذَا الْأَمْرَ أَمْرٌ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ، وَ سِرٌّ مِنْ سِرِّ اللَّهِ، مَطْوِيُّ عَنْ عِبَادِ اللَّهِ، فَإِيَّاكَ وَ الشَّكَّ فِيهِ فَإِنَّ الشَّكَّ فِي أَمْرِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ كُفْرٌ»^{۳۷}؛ ای جابر! این امر از امور الهی و سری از اسرار ربوبی و مستور از بندگان خدا است، مبادا در آن شک کنی که شک در امر خدای تعالی کفر است.

۳۵. صدوق، کمال الدین، ۱۳۹۵ق، ج ۲، ص ۵۱۰ تا ۵۱۶.

۳۶. کمال الدین، ج ۲، ص ۴۸۴، ح ۱۰.

۳۷. کمال الدین و اتمام النعمة، ج ۱ ص ۲۸۸.

امام صادق در جواب عبدالله بن فضل هاشمی در باره علت غیبت امام زمان فرمود: «إِنَّ وَجْهَ الْحِكْمَةِ فِي ذَلِكَ لَا يَنْكَشِفُ إِلَّا بَعْدَ ظُهُورِهِ كَمَا لَا يَنْكَشِفُ وَجْهُ الْحِكْمَةِ لَمَّا أَتَاهُ الْخَضِرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنْ حَرْقِ السَّفِينَةِ وَ قَتْلِ الْعُلَامِ وَ إِقَامَةِ الْجِدَارِ لِمُوسَى عَلَى نَبِينَا وَ عَلَيْهِ السَّلَامِ إِلَّا وَفَتْ أَفْرَاقِهِمَا يَا ابْنَ الْفَضْلِ إِنَّ هَذَا الْأَمْرَ أَمْرٌ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ وَ سِرٌّ مِنْ سِرِّ اللَّهِ وَ غَيْبٌ مِنْ غَيْبِ اللَّهِ وَ مَتَى عَلِمْنَا أَنَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ حَكِيمٌ صَدَقْنَا بِأَنَّ أَعْمَالَهُ كُلَّهَا حِكْمَةٌ وَ إِنْ كَانَ وَجْهَهَا غَيْرَ مُنْكَشِفٍ لَنَا»^{۳۸}؛

فرمود: حکمت غیبت قائم بعد از آمدن خود او ظاهر می‌شود، چنان که حکمت سوراخ کردن کشتی توسط خضر و کشتن آن بچه و تعمیر دیوار، برای حضرت موسی ظاهر نگشت، مگر موقعی که خواستند از هم جدا شوند. ای فرزند فضل! این کار از کارهای خداست و سَرِّ است از اسرار خدا، و غیبی است از غیب‌های خدا، وقتی که می‌دانیم خدای عزّ و جلّ حکیم است و کارهایش از روی حکمت انجام می‌گیرد، تصدیق می‌کنیم که همه کارهای او حکمت است، اگر چه سببش برای ما روشن نشود.

با آن که حکمت و فلسفه واقعی غیبت حضرت امام مهدی، از اسرار الهی بیان شده است؛ با این حال در روایات برخی از علل و عوامل بازگو شده است که به آن اشاره می‌شود.

اول: آزمایش مسلمانان در پایبندی و پایداری به دین

یکی از علل و عوامل غیبت حضرت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، آزمایش مسلمانان در پایبندی و پایداری آنان به دین و ولایت است. غیبت آن بزرگوار سبب می‌شود تا مؤمنان در ایمان

خالص شوند و حد و اندازه ایمان مؤمنان مشخص گردد و نفاق پنهان منافقین و ایمان حقیقی شیعیان آشکار و مؤمن از منافق جدا شود.

پیامبر گرامی در این باره به جابر می‌فرماید: «ذَاكَ الَّذِي يَغِيبُ عَنْ شِيعَتِهِ وَ أَوْلِيَائِهِ غَيْبَةً لَا يَثْبُتُ فِيهَا عَلَى الْقَوْلِ بِإِمَامَتِهِ إِلَّا مَنْ امْتَحَنَ اللَّهُ قَلْبَهُ لِلْإِيمَانِ»^{۳۹}؛ او همان کسی است که از دید شیعیان غایب می‌شود و آن قدر غیبتش طول می‌کشد که غیر از گروهی که امتحان خود را داده‌اند و بر ایمان ثابت ماندند؛ همگان از پیروی او دست بر می‌دارند.

در روایت دیگری از امام حسین علیه السلام آمده است که می‌فرماید: لَهُ غَيْبَةٌ يَرْتَدُّ فِيهَا أَقْوَامٌ وَيَثْبُتُ فِيهَا آخَرُونَ فَيُودُونَ وَيَقَالُ لَهُمْ: «مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ». أَمَا أَنَّ الصَّابِرَ فِي غَيْبَتِهِ عَلَى الْأَذَى وَالتَّكْذِيبِ بِمَنْزِلَةِ الْمُجَاهِدِ بِالسَّيْفِ بَيْنَ يَدَيِ رَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ»^{۴۰}؛ برای حضرت مهدی غیبتی است که گروهی در آن مرحله مرتد می‌شوند و گروهی ثابت قدم می‌مانند و اظهار خشنودی می‌کنند. افراد مرتد به آنها می‌گویند: «این وعده کی خواهد بود اگر شما راستگو هستید؟» ولی کسی که در زمان غیبت در مقابل اذیت و آزار و تکذیب آنها صبور باشد، مجاهدی است که با شمشیر در کنار رسول خدا جهاد کرده است.

دوم: آزادی امام مهدی از بیعت طاغوت‌های زمان

یکی دیگر از علل و عوامل غیبت حضرت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، آزادی از بیعت طاغوت‌های زمان است به

۳۹. کمال الدین و تمام النعمة، صدوق، ج ۱، ص ۲۵۳، ح ۳، اسلامیه.

۴۰. بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۱۳۳.

گونه‌ای که بیعت هیچ حاکمی بر عهده آن بزرگوار نیست تا در زمان ظهور آزادانه قیام کند.

در روایت شیخ صدوق رحمة الله علیه آمده است امام حسن مجتبی علیه السلام بعد از مصالحه با معاویه و اعتراض برخی به آن حضرت فرمود: «وَيَحْكُمَ مَا تَدْرُونَ مَا عَمِلْتُ، وَاللَّهِ الَّذِي عَمِلْتُ خَيْرٌ لِّشِيعَتِي مِمَّا طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ أَوْ غَرَبَتْ أَلَّا تَعْلَمُونَ أَنِّي إِمَامُكُمْ مُفْتَرَضُ الطَّاعَةِ عَلَيْكُمْ وَأَحَدُ سَيِّدِي شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ بِنَصِّ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ عَلَيَّ قَالُوا بَلَى»؛ وای بر شما نمی‌دانید که من چه کردم، به خدا سوگند آنچه را من انجام دادم برای شیعیان از آنچه خورشید بر او طلوع و غروب کرده بهتر است. آیا نمی‌دانید که من امام شما هستم که اطاعت بر شما واجب است؟ آیا من یکی از دو آقای جوانان اهل بهشت به تصریح رسول خدا نیستم؟ گفتند: آری.

سپس در ادامه فرمود: «أَمَا عَلِمْتُمْ أَنَّ الْخَضِرَ لَمَّا خَرَقَ السَّفِينَةَ وَ أَقَامَ الْجِدَارَ وَ قَتَلَ الْغُلَامَ كَانَ ذَلِكَ سَخَطًا لِمُوسَى بْنِ عِمْرَانَ إِذْ خَفِيَ عَلَيْهِ وَجْهَ الْحِكْمَةِ فِي ذَلِكَ وَ كَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى ذِكْرُهُ حِكْمَةً وَ صَوَابًا»؛ آیا نمی‌دانید خضر هنگامی که کشتی را سوراخ و دیوار را برپا کرده و پسر را کشت، مورد غضب موسی بن عمران قرار گرفت به جهت آن که حکمت آن را نمی‌دانست؛ در حالی که این عمل نزد خداوند متعال کاری درست و مطابق حکمت بود.

أَمَا عَلِمْتُمْ أَنَّهُ مَا مِنَّا أَحَدٌ إِلَّا وَ يَقَعُ فِي عُنُقِهِ بَيْعَةٌ لِبَاعِيَةِ زَمَانِهِ إِلَّا الْقَائِمَ الَّذِي يَصَلِّي رُوحَ اللَّهِ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ خَلَفَهُ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَخْفِي وَ لَادَتَهُ وَ يَغِيبُ شَخْصَهُ لِيَلَّا يَكُونَ لِأَحَدٍ فِي عُنُقِهِ بَيْعَةٌ إِذَا خَرَجَ»^{۴۱}؛ آیا نمی‌دانید که هر یک از ما بر گردن خود بیعت طاغوت زمان خود را داریم، جز قائمی که عیسی بن مریم پشت سر او نماز می‌گزارد. خداوند عزوجل ولادت او را مخفی خواهد نمود و شخصش

را غایب خواهد کرد تا آنکه برگردن او از جانب هیچ کس هنگام خروج بیعت نباشد.

سوم: حفظ جان حضرت امام مهدی

یکی دیگر از علل و عوامل غیبت حضرت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، حفظ جان امام زمان و محفوظ ماندن آن بزرگوار از شرّ جباران و ستمگران است و اگر آن بزرگوار می ماند و غیبت نمی کرد؛ سرانجام سرنوشت او همانند سرنوشت پدران بزرگوارش خواهد بود و به یقین آن حضرت پیش از آن که آن هدف و آرمان بزرگ به دست او تحقق یابد کشته می شد.

زراره از امام جعفر صادق علیه السلام نقل می کند که آن بزرگوار در باره حضرت مهدی فرمود: «إِنَّ لِلْقَائِمِ غَيْبَةً قَبْلَ أَنْ يَقُومَ»؛ همانا برای حضرت قائم پیش از آن که ظهور کند غیبتی هست. سپس زراره از آن بزرگوار در باره علت غیبت سؤال می کند و حضرت می فرماید: «إِنَّهُ يَخَافُ وَ أَوْمَأَ بِيَدِهِ إِلَى بَطْنِهِ يَعْنِي الْقَتْلَ»^{۴۲}؛ زیرا او می ترسد و با دست اشاره به شکم اش فرمود- یعنی از کشته شدن می ترسد .

چهارم: عدم آمادگی بشر برای حکومت جهانی

یکی دیگر از علل و عوامل غیبت حضرت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و طولانی شدن آن، عدم آمادگی بشر برای حکومت جهانی و تمدن مهدوی است.

بشر با تمام مواهب طبیعی و خدادادی، با تمام رشد و ترقی، با تمام پیشرفت و تمدن، با تمام علم و دانش؛ هنوز با فقر و گرسنگی، با

۴۲. اصول کافی: کتاب الحجه/ دوران غیبت/ حدیث پنجم.

بیچارگی و بدبختی، با دروغ و نیرنگ، با فساد و فحشا، با قتل و غارت، با اعتیاد خانمان سوز و با هزاران نابسامانی دیگر، دست و پنجه نرم می کند.

رنج‌ها و آسیب‌های رسیده به بشر، ظلم‌ها و ستم‌های تحمیل شده بر بشر، فساد و فحشای هوار شده بر گرده بشر، دروغ و نیرنگ‌های رسوخ کرده در زندگی بشر، بی‌عدالتی‌های حاکم بر جامعه بشری و بحران‌های گوناگون؛ جان بشر را به لب آورده است.

همه این‌ها، بخاطر بی‌خردی و بی‌ایمانی است. بشر امروز نه از ناحیه خرد و نه از ناحیه ایمان به رشد کافی نرسیده است و گویی در دوران توحش زندگی می‌کند و هنوز دوران طفولیت خود را می‌گذراند.

امروز ضعف عقل بشر را به بدبختی و بیچارگی و ضعف ایمان بشر را به فلاکت و انحطاط کشانده است و خلاصی از این همه نابسامانی، نیاز به رشد بشر در همه زمینه‌ها دارد و تا این رشد تحقق پیدا نکند؛ زمینه حکومت جهانی، محقق نخواهد شد و بدیهی است که اگر آن حضرت پیش از فراهم شدن مقدمات فرج، ظهور کند، آن آرمان بزرگ و آن تمدن جهانی، عملی نخواهد بود.

پنجم: بی‌توجهی به واقعه غدیر

یکی از مهمترین علل و عوامل غیبت حضرت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و طولانی شدن آن، بی‌توجهی به واقعه غدیر است. به شهادت تاریخ همواره مسلمانان در امر امامت و ولایت کوتاهی کرده و بی‌توجه بوده‌اند و ثمره این بی‌توجهی و کوتاهی، مصائبی است که بر اسلام و مسلمین واقع شده است.

آیا غیر از این است که کوتاهی و بی‌توجهی نسبت به امر ولایت و امامت، اسلام را از رونق انداخته و مصائب جبران ناپذیری را بر جهان

اسلام وارد کرده است؟ ثمره این کوتاهی و بی‌توجهی نسبت به واقعه غدیر، شهادت ائمه اطهار علیهم السلام، یکی پس از دیگری است. ثمره این کوتاهی و بی‌توجهی، غیبت دوازدهمین اختر فروزان ولایت و امامت و محرومیت از وجود نازنین و مقدس آن حجت الهی و آن منجی و مصلح جهانی است و امروز ما بی‌توجه به عوامل غیبت، در انتظار نشسته‌ایم.

آیا غیر از این است که کوتاهی و بی‌توجهی نسبت به شعائر دین و خاصه رویداد مقدس غدیر، عاشورا به وجود آورد و امام را به مسلخ برد و فاجعه‌ی کربلا را رقم زد و شیعه را عزادار کرد؟ و امروز ما عزاداری می‌کنیم و کاری به غدیر نداریم.

اگر در خانه آتش گرفت، پهلو شکست، فرزند سقط شد و اگر خلافت غصب گردید و قطب دایره‌ی امکان خانه نشین شد و اگر جنگ جمل، صفین و نهروان براه افتاد و اگر مولی‌الموحدین به شهادت رسید و شیعه عزادار شد؛ همه به خاطر همین کوتاهی‌ها و بی‌توجهی‌ها بوده است.

اگر صلح دلخراش بر خورشید درخشان امامت و ولایت تحمیل شد و سبط اکبر و پاره‌ی تن پیامبر با زهر کین به شهادت رسید و اگر صحنه‌ی دلخراش کربلا به وجود آمد و عاشورا قلب بشریت را جریحه‌دار کرد و اگر امام و یارانش چاک چاک شدند و بر پیکر آنان سم ستوران رانند و سرهای قدسیان همه بر نیزه‌ها برفت و اگر خاندان عصمت و طهارت چون اجانب در کوچه و بازار کوفه و شام به اسارت رفتند و شیعه عزادار شد؛ همه به خاطر همین کوتاهی‌ها و بی‌توجهی‌ها بوده است.

عزاداری بخاطر کوتاهی و بی‌توجهی نسبت به واقعه غدیر، بر شیعه تحمیل شد و امروز همان کوتاهی و انحراف گریبان‌گیر مراسم ما شده است؛ به شکلی که ما برای فاجعه‌ی دلخراش کربلا و شهادت

جان‌گداز سید و سالار شهیدان عزاداری می‌کنیم (که به حق باید عزادار باشیم) اما نسبت به غدیر بی‌توجهیم و از علت عزادار شدن و مصیبت دیدن غافل شدیم. متأسفانه امروز ما گرفتار همان بلیه‌ای شدیم که ما را عزادار کرد و اگر این کوتاهی و بی‌توجهی نسبت به واقعه غدیر ادامه یابد، هم تکرار عاشورا را و هم ادامه‌ی غیبت و محرومیت از وجود نازنین امام زمان را به دنبال خواهد داشت.

زنده نگه داشتن شایسته‌ی عید سعید غدیر، تنها به کمپین جشن و شادی نیست، تنها به اکرام مؤمنین بر سر سفره اطعام نیست! آری اطعام روز عید سعید غدیر، شاد کردن مومنین در روزه عید غدیر، روزه گرفتن و صدقه دادن در روز عید غدیر؛ بسیار فضیلت و ثواب دارد و در روایت‌های بسیاری بر آن توصیه و تأکید شده است که غدیر را جشن بگیرید، در آن شاد و خندان باشید و دیگران را بر سر سفره طعام مهمان کنید (که باید چنین کنیم)؛ اما باید بدانیم همه این‌ها برای برجسته‌سازی عید سعید غدیر است نه هدف غایی غدیر. هدف غایی غدیر، تحقق امر ولایت در برپایی حکومت است، هدف غایی غدیر، پیروی از امامت برای تحقق اسلام ناب محمدی، آن هم در سایه حکومت اسلامی است.

بزرگداشت و تعظیم شایسته‌ی غدیر، برای جلوگیری از تکرار عاشورا است. برای جلوگیری از طولانی شدن غیبت ولی الله الاعظم است و اگر مراسم مذهبی و تعظیم شعائر دینی، شایسته برگزار می‌شد و اگر شعائر دین زنده نگه داشته می‌شد و اگر ما در واقعه‌ی عید سعید غدیر، عید سعید مبعث، عید سعید فطر، عید سعید قربان، عید جمعه و ایام موالید اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام، درست و شایسته عمل می‌کردیم؛ کار به مصیبت بعد از مصیبت و شهادت بعد از شهادت نمی‌کشید و شیعه عزادار نمی‌شد و از وجود نازنین امام زمان محروم نمی‌شد.

ششم: آماده نبودن یاران

یکی دیگر از علل و عوامل غیبت حضرت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و طولانی شدن غیبت آن بزرگوار، عدم آمادگی یاران آن حضرت است.

ظهور منجی و مصلح جهانی نیاز به یاران شایسته، آزموده، زبده، کاردان، لایق، مهذب، فکور و پا به رکاب دارد.

یارانی که در اعتقاد مؤمن، در دین مخلص، در صفات وارسته، در گفتار راستگو، در رفتار متخلق، در برخورد خوش خلق باشند

یارانی که در پیکار آماده، در جهاد از خود گذشته، در عمل خودساخته، به شرایط زمان و مکان آگاه، در برابر سختی‌ها شکیبنا و در برابر حوادث مسئولیت پذیر باشند.

کارگزارانی که در سازماندهی منابع و استفاده از تمامی امکانات و ظرفیت‌های موجود، در تراز جهانی توانمند، در مدیریت اشخاص و اداره امور قدرتمند، در واگذاری مسئولیت‌ها شایسته و از قابلیت‌های لازم جهانی برخوردار باشند.

یارانی که با کسب لیاقت‌های لازم و با تمرین و تلاش، همه آمادگی‌ها را در خود ایجاد کرده و به تمام معنا خودساخته‌اند و برای رفع موانع ظهور از هیچ تلاش و کوششی و از هیچ مجاهدتی دریغ نمی‌کنند و یک‌پارچه برای تحقق مقدمات ظهور، قیام می‌کنند.

یارانی که چون آهن‌های آب دیده، محکم و استوار در برابر حوادث ایستاده و برای تحقق حکومت جهانی سر از پا نمی‌شناسند. چنانچه در روایت حضرت امیرالمومنین علی علیه السلام آمده است که در صفات یاران حضرت امام مهدی می‌فرماید: «هِيَ رِجَالٌ كَانُوا

قُلُوبَهُمْ زُبُرُ الْحَدِيدِ، لَا يَشُوبُهَا شَكٌّ، فِي ذَاتِ اللَّهِ»^{۴۳}؛ آنان مردانی هستند که دل هایشان مانند پاره های آهن است و هیچ تردیدی نسبت به ذات مقدس خداوند ندارند.

یارانی که از ترفندهای جهانی دشمنان، آگاه و از راههای مبارزه با نقشه دشمنان، مطلع و در مراحل متعدد، خنثی سازی توطئه‌ها را تمرین کرده و موفق بوده باشند.

چرا که هنگامه ظهور، وقت آموزش نیست، وقت معطلی برای آمادگی یاران نیست، وقت کسب تجربه نیست، وقت آزمون و خطا نیست، وقت انتخاب غلط نیست، وقت تکرار اشتباهات صورت گرفته تا کنون نیست.

هنگامه ظهور دیگر وقت نافرمانی و سرپیچی نیست، وقت سستی و تنبلی نیست، وقت منفعت طلبی و راحت طلبی نیست، وقت انتخاب گزینه‌ها دلخواه نیست.

باید بدانیم که با بی‌بصیرتی، با دین داری ادعایی، با عوام فریب، با کج فهمی، با سستی و تنبلی، با راحت طلبی و منفعت طلبی و مصلحت طلبی و با انتخاب گزینه‌ها دلخواه نمی‌شود امام زمان را یاری کرد.

و از همه مهمتر این که بعضی بر این خیال باطلند که وقتی امام زمان ظهور کرد، با یک حرکت همه دشمنان را نابود می‌کند و با یک حرکت همه را تسلیم می‌کند و با یک معجزه بر جهان مسلط می‌شود، پس به خودسازی یاران نیاز نیست.

در حالی که بنا نیست منجی و مصلح جهانی با معجزه ظهور کند، با معجزه افراد را بسازد، با معجزه بر جهان حاکم شود، با معجزه کار حکومت را دنبال کند و با معجزه نظام جهانی را برقرار نماید. بلکه عمده رخدادها برای تحقق فرج و ظهور، بر روال طبیعی و بر اساس

پذیرش جهانی و آمادگی تمام عیار یاران و عملکرد شایسته کارگزاران خواهد بود.

امروز کسانی می‌توانند امام زمان را یاری کنند که:

۱. اسلام را یک حقیقت و یک هدف بدانند نه یک مصلحت و یک وسیله؛
۲. به اسلام ناب محمدی معتقد باشند و خود را از اسلام آمریکایی و شیعه انکلیسی جدا کنند؛
۳. با خودسازی و تهذیب نفس، شایستگی خود را برای جهاد و شهادت ثابت کنند؛
۴. با آموزش و تمرین و با تلاش و پشتکار، لیاقت‌های لازم را برای مدیریت جهانی در خود کسب کنند.
۵. با تشخیص حق و باطل، به موقع و به هنگام، در دفاع از دین و رهبری، در صحنه حضور یابند و در هنگامه خطر گیج نشوند؛
۶. با بصیرت دینی، جنگ ترکیبی دشمن را درست بشناسند و فریب آن را نخورند؛
۷. بجای منافع خود، بر مصالح دین پافشاری کنند و حاضر باشند هزینه دینداری و حکومت جهانی را بپردازند؛
۸. بدون شک و تردید و بدون چون چرا و با شهامت و شجاعت، مخلصانه از جایگاه رهبری اسلامی و منویات آن، تا سرحد جان دفاع کنند.
۹. اهل سکوت در برابر فساد و تباهی، و فسق و فجور، ظلم و ستم نباشند؛
۱۰. اهل سازش با دشمنان بشریت و با استکبار جهانی (امریکا و اسرائیل) و عوامل آنان نباشند.

وقتی سخن از یاران واقعی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، در حکومت مصلح و منجی جهانی به میان می‌آید تصور نشود که منظور فقط ۳۱۳ نفر مراد است، بلکه یاران منجی و یاوران ظهور، در حلقه‌های متعددی قرار دارند که ۳۱۳ نفر حلقه اول آنان هستند و حلقه‌های بعدی هزار و ده هزار نفر خواهد بود.

حال سؤال این است چنین یارانی چه تعداد آماده هستند؟

و چه مقدار آمادگی دارند؟

بخش چهارم انتظار فرج حضرت امام زمان

یکی از وظایف شیعه انتظار فرج حضرت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف است.

پیامبر گرامی صلی الله علیه و آله می‌فرماید: «أَفْضَلُ أَعْمَالِ أُمَّتِي أَنْتِظَارُ الْفَرَجِ»^{۴۴}؛ برترین کارهای امت من، انتظار فرج است. انتظار فرج یک شعار نیست، یک آرزو نیست، بلکه یک عمل است که منتظر را به درجه شایستگی یک یار واقعی می‌رساند.

انتظار فرج سه گونه است و منتظران ظهور منجی و مصلح بشر سه گروه هستند:

گروه اول: نشسته به انتظار

گروه دوم: آماده به انتظار

گروه سوم: یار منتظر

گروه اول: نشسته به انتظار

این گروه به انتظار نشسته، منتظرند ببینند، منجی کی می‌آید، برای آمدنش دعا می‌کنند، نماز می‌خوانند، جمکران می‌روند، مویه می‌کنند،

خرج می‌دهند، نذر می‌کنند، مراسم جشن برپا می‌کنند و مدام از نیامدنش گله‌مندند که چرا مهدی فاطمه ظهور نمی‌کند؟

چرا یوسف گمگشته به کنعان نرسیده است؟
چرا کلبه احزان به گلستان نرسیده است.

این گروه منتظر صوری و ادعائی هستند، کاری به وظیفه ندارند، برای رفع موانع و فراهم نمودن مقدمات ظهور، عملی انجام نمی‌دهند بلکه برای ثوابش منتظر است.

بعضی از این گروه بی‌میل نیستند که آن بزرگوار نیاید؛ چرا که به اسم منتظر برای خود دکائی درست کرده و نگرانند که اگر بیاید منافعشان در خطر بیفتد، مانند یهود و نصارای زمان بعثت که با بیان علائم ظهور پیامبر خاتم برای خود برج بارویی ساخته بودند و کاسبی می‌کردند اما آنگاه که آن بزرگوار ظهور کرد اولین کسانی بودند که به مخالفت با آن بزرگوار برخاستند.

بعضی از این گروه بی‌میل نیستند که آن بزرگوار نیاید چرا که اینان امام غایب را می‌خواهند نه امام حاضر را، چون امام غایب را هر گونه که بخواهند می‌توانند تفسیر کنند اما امام حاضر را باید فرمان ببرند.

اینان افراد منفعت طلب، جاه‌طلب، رفاه‌طلب و خودخواه هستند! که هنگامه ظهور حاضر نیستند حضرت را همراهی کنند، حاضر نیستند سختی قیام را به جان بخرند، حاضر نیستند هزینه بدهند، حاضر نیستند خطر کنند، بلکه انتظار دارند وقتی آن بزرگوار ظهور کرد، آنان را مورد لطف قرار دهد، آنان را تأیید کند، گوش به حرف آنان بدهد، طبق نظر آنان عمل کند و بجای خدماتی که کرده‌اند، جایگاهی در حکومت داشته باشند و از غنائم سهمی بیش از دیگران ببرند و اگر بدانند که این چنین نیست همه چیز را منکر می‌شوند مانند پهلوانی که به آرزوی خالکوبی نقش شیر بر شانه‌اش به دلای

مراجعه کرد و وقتی دلاک شروع به نقش زدن کرد و با درد آن مواجه شد از یکی یکی اعضا منصرف شد.

شیر بی دم و سر و اشکم که دید
این چنین شیری خدا خود نافرید

مانند اکثریت لشکریان طالوت که وقتی لشکر جالوت را دیدند یک مرتبه جا زدند و گفتند: «قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ»^{۴۵} مانند سپاه لشکر اصحاب حضرت اباعبدالله الحسین، تا فهمیدند که حرف جنگ است نه غنائم، راه را کج کردند و آن بزرگوار را در میان معرکه رها کردند. مانند اصحاب حضرت موسی که برای بیرون راندن دشمن از بیت المقدس گفتند: «فَاذْهَبْ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ»^{۴۶}.

چگونه می شود منتظر بود در حالی که تحمل آن بزرگوار را نداریم، چرا که در رفتار به کمترین احکام دینی عمل می کنیم، در گفتار، به کمترین اصول اخلاقی پایبندیم؛ در واجبات مالی، به حداقلها اکتفا می کنیم؛ در انجام دستورهای سخت، طفره می رویم؛ در برابر سختی ها مشکلات ناآرامیم؛ در هنگامه خطر ناپایداریم؛ در رابطه با آموزه های دینی، رفتارهای متناقض داریم.

اینان به یقین آن گاه که ظهور کند ساز مخالف می زنند، مانند مردم کوفه که به حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام نامه نوشتند که منتظر تو هستیم اما با یک نهیب ابن زیاد صحنه را خالی کردند و با یک وعده پوچ، به رویش شمشیر کشیدند.

مکتوب می رسید فراوان ولی دریغ * خطش تمام کوفی و مهرش فریب بود.

۴۵. آیه ۲۴۹ سوره بقره.

۴۶. آیه ۲۴ سوره مائده.

این‌ها هیچ کدام با «اللَّهُمَّ عَجِّلْ لِيَلَيْكَ الْفَرَجَ» سازگار نیست.

گروه دوم: آماده به انتظار

این گروه برای آمدنش هر گونه آمادگی را در خود ایجاد کرده و آماده‌اند برای هر وقت که بیاید، این انتظار، آمادگی می‌آورد و آمادگی، سبب سازندگی معنوی می‌شود و در نتیجه رستگاری را برای منتظر به دنبال خواهد داشت و این هدف انتظار است، چه در زمان منتظر، امام زمان ظهور کند و چه ظهور نکند.

این که می‌گویند: **انتظار فرج يك عمل** است منظور همین است که منتظر با عمل انتظار خودسازی می‌کند و رستگار می‌شود. نیست کس آگه که یار کی بنماید جمال، لیک تو باری به نقد ساخته‌ی کار باش. این انتظار بسیار ارزش دارد و بسیار مفید است، خاصه برای منتظر اما برای ظهور کافی نیست.

گروه سوم: یار منتظر

ظهور منجی عالم بشریت به یارانی: شایسته، آزموده، زبده، کاردان، لایق، مهذب، فکور و پا به رکاب لازم دارد. یارانی که در اعتقاد مومن، در عمل خودساخته، در دین مخلص، در صفات وارسته، در گفتار راستگو، در رفتار متخلق، در برخورد خوش خلق، در پیکار آماده و از خود گذشته، به شرایط زمان و مکان آگاه، در برابر سختی‌ها شکیبنا، در برابر حوادث مسئولیت پذیر باشند.

منتظر واقعی و یار منتظر کسی است که فراتر از يك منتظر و یک آماده به انتظار عمل می‌کنند، بلکه با کسب لیاقت‌های لازم، همه آمادگی‌ها را در خود ایجاد می‌کند و به تمام معنا خودساخته‌اند: «هی

رَجَالٌ كَأَنَّ قُلُوبَهُمْ زُبُرُ الْحَدِيدِ، لَا يَشْوِيهَا شَكٌّ، فِي ذَاتِ اللَّهِ»^{۴۷}؛ آنان مردانی هستند که دل‌هایشان مانند پاره‌های آهن است و هیچ تردیدی نسبت به ذات مقدس خداوند ندارند.

منتظر واقعی و یار منتظر کسی است که برای رفع موانع ظهور، برای تحقق مقدمات ظهور از هیچ تلاش و کوششی و از هیچ مجاهدتی دریغ نمی‌کند و برای یاری منجی در تشکیل حکومت جهانی با تمرین و تلاش، خود را آماده می‌کند.

منتظر واقعی و یار منتظر کسی است که از هر جهت برای حکومت منجی و مصلح جهانی خود را آماده کرده است و برای هر فرمانی آماده و پا به رکاب است، او هرگز بهانه نمی‌آورد، سستی نمی‌کند، طفره نمی‌رود، چانه نمی‌زند و سرپیچی نمی‌کند.

و از همه مهمتر، برای حکومت منجی و مصلح جهانی، حاضر است هزینه بدهد تا این که سهم خواه باشد و باز از همه مهمتر این که در آماده سازی دیگران برای حکومت منجی و مصلح جهانی، خود را مسئول می‌داند و نقش آفرینی می‌کند.

آیا ما نشسته به انتظاریم یا آماده به انتظار یا یار منتظر؟

بخش پنجم منشور اخلاقی انتظار فرج

مشخصه‌ها و شایستگی‌های منتظر واقعی

امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

«رِجَالٌ كَأَنَّ قُلُوبَهُمْ رُزْبُ الْحَدِيدِ لَا يَشُوبُهَا شَكٌّ فِي ذَاتِ اللَّهِ»^{۴۸}

مردانی که دل‌های آنان همچون پاره آهن سخت و محکم است
و در ایمان به خدا شک و تردید ندارند.

مقدمه

پیامبر گرامی صلی الله علیه و آله می‌فرماید: «أَفْضَلُ أَعْمَالِ أُمَّتِي
إِنْتِظَارُ الْفَرَجِ»^{۴۹}؛ برترین کارهای امت من، انتظار فرج است. انتظار
فرج یک شعار نیست، یک آرزو نیست، بلکه یک عمل است که منتظر
را به درجه شایستگی یک یار واقعی می‌رساند.

ظهور منجی عالم بشریت یارانی: شایسته، آزموده، زبده، کاردان،
لایق، مهذب، فکور و پا به رکاب لازم دارد. یارانی که در اعتقاد، مومن؛
در دین، مخلص؛ در صفات، وارسته؛ در گفتار، راستگو؛ در رفتار

۴۸. بحار: ج ۵۲، ص ۳۰۸

۴۹. البحار: ۵۲ / ۱۲۲ / ۱.

متخلق؛ در برخورد، خوش خلق؛ در پیکار، آماده؛ در جهاد، از خودگذشته؛ در عمل، خودساخته؛ به شرایط زمان و مکان، آگاه؛ در برابر سختی‌ها، شکیب‌ا و در برابر حوادث، مسئولیت پذیر باشند. منتظر واقعی باید این شایستگی‌ها را در خود ایجاد کند.

وقتی سخن از یاران واقعی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، به میان می‌آید تصور نشود که منظور فقط ۳۱۳ نفر مراد هستند، بلکه یاران منجی و یاوران ظهور، در حلقه‌های متعددی قرار دارند که ۳۱۳ نفر حلقه اول آنان هستند و حلقه‌های بعدی هزار و ده هزار و ... نفر خواهد بود.

آن چه در این منشور اخلاقی به رشته تحریر درآمده است، مشخصه عمومی یاران منجی و ظهور است و در حقیقت باید گفت مشخصه تمام کسانی است که دعای "اللَّهُمَّ عَجِّلْ لِيَوْمِ الْفَرَجِ" می‌خوانند و خود را منتظر می‌دانند.

بر اساس آیات و روایات، یاران واقعی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، دارای مشخصه‌ها و شایستگی‌هایی هستند که در "منشور اخلاقی انتظار" به آن اشاره شده است.

مشخصه‌ها و شایستگی‌های منتظر واقعی

اول: شیفته دانش و معرفت

منتظر واقعی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، شیفته دانش و معرفت است و این شیفتگی در کسب دانش و معرفت و فراگیری معارف و آموزه‌های دینی؛ وقتی با عشق و علاقه به امام زمان عجبین گردید، تا عمق جان منتظر نفوذ کرده و عالمانه و عاشقانه در انتظار منجی خواهد بود. حضرت امام علی علیه السلام در صفات یاوران آن بزرگوار می‌فرماید: «رَجَالٌ مُّؤْمِنُونَ عَرَفُوا اللَّهَ حَقَّ مَعْرِفَتِهِ»^{۵۰}؛ مردان مومنی که خدا را چنان که شایسته است، شناخته‌اند.

دوم: دین باور

منتظر واقعی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، دین باور است و وقتی این دین باوری با فرهنگ انتظار، همراه شد، امید بخش شده و از مایوس شدن جلوگیری می‌کند.

سوم: متدین

منتظر واقعی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، انسان به تمام معنا متدین است و با انجام واجبات و ترک محرمات و حتی رعایت مستحبات و ترک مکروهات، نهایت کوشش خود را بکار می‌گیرد تا شایستگی خود را برای ظهور منجی به دست آورد.

چهارم: متعهد

منتظر واقعی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، یک انسان به تمام معنا متعهد است و با تسلیم در برابر دستورات دین و تبعیت پذیری در برابر اوامر رهبران دینی، وظایف دینی را طبق دستور انجام می‌دهد تا جو دینی را در جامعه گسترش یابد.

پنجم: متعبد

منتظر واقعی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، اهل راز و نیاز و دعا و مناجات با حضرت حق، آن هم در دل شب می‌باشد. انتظار یک مبارزه است و منتظر واقعی یک مبارز و جهادگر است و باید با عظمت و پُرشکوه بروز و ظهور پیدا کند تا هم استواریش در مبارزه حفظ شود، هم استحکامش در جهاد پایرجا بماند، مبارزه‌اش اثرگذار، اقدامش ماندگار، تلاشش کارساز باشد و هم از سستی، شکست و انحراف حفظ شود و ارتباط با خالق هستی، تضمین کننده‌ی همه این‌ها است و هرچه این ارتباط قوی‌تر و عمیق‌تر باشد؛ در تقویت فضای معنوی جامعه مؤثرتر است.

امام محمد باقر در باره صفات یاوران آن بزرگوار می‌فرماید: «فَيَبِيْتُونَ بَيْنَ رَاكِعٍ وَ سَاجِدٍ يَتَضَرَّعُونَ إِلَى اللَّهِ»^{۵۱}؛ هنگامی که بخوانند شب را به صبح برسانند، در حال رکوع و برخی در حالت سجده شب را به سحر می‌کنند و به درگاه خدا تضرع می‌کنند.

امام صادق علیه السلام در همین زمینه می‌فرماید: «قَدْ أَثَرَ السُّجُودُ بِجَبَاهِهِمْ رُهْبَانًا بِاللَّيْلِ كَأَنَّ قُلُوبَهُمْ زُبَيْرَ الْحَدِيدِ»^{۵۲}؛ آثار سجده

۵۱. بحار الأنوار مجلسی، ج ۵۲، ص ۳۴۱

۵۲. بحار الأنوار مجلسی، ج ۵۲، ص ۳۸۶

بر پیشانی آنها نقش بسته و آنان راهبان و عابدان شب هستند، و مردانی که گویی دل‌هایشان پاره‌های آهن است.

ششم: مخلص

منتظر واقعی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، انسان به تمام معنا مخلص است و جز برای خدا کاری انجام نمی‌دهد، برای انتظارش، سهم خواهی نمی‌کند، با انتظارش کاسبی نمی‌کند، با انتظارش عوام فریبی نمی‌کند، در انتظارش، کوفی صفت نیست.

هفتم: وارسته

منتظر واقعی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، انسان به تمام معنا وارسته و متخلق است و رفتار و کردارش با محاسن و مکارم اخلاق مزین گشته و الگوی شایسته برای همه افراد جامعه است.

هشتم: متعادل

منتظر واقعی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، یک انسان به تمام معنا متعادل است و در همه امور تعادل را نگه داشته و از افراط و تفریط گریزان است.

نهم: عزتمند

منتظر واقعی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، یک انسان به تمام معنا عزتمند است و در رفتار و گفتار، عزتمند عمل می‌کند و با رعایت شأن و منزلت منتظر، تن به خاری و خفت نمی‌دهد و از اعمالی که وهن شیعه و اسلام است، پرهیز می‌کند.

دهم: تسلیم

منتظر واقعی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، یک انسان به تمام معنا تسلیم اوامر و نواهی الهی است و هرگز سخن به شکایت و شکوه باز نمی‌کند و هرگز گله نمی‌کند که "چرا یوسف گم گشته به کنعان نرسیده است؟ چرا کلبه احزان به گلستان نرسیده است".

یازدهم: بصیر

منتظر واقعی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، یک انسان به تمام معنا بصیر و آگاه است و در برابر شرایط زمانه، با تشخیص صحیح و موضع‌گیری به هنگام، عمل کرده و ضمن پرهیز از سیاسی کاری، هرگز سیاست را از دین جدا نمی‌داند.

دوازدهم: انقلابی

منتظر واقعی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، یک انسان به تمام معنا انقلابی است. از حق و حقیقت دفاع می‌کند و با ظالمان و فاسدان در حال مبارزه است و در جانفشانی در راه اهل بیت عصمت و طهارت سر از پا نمی‌شناسد. امام صادق علیه السلام در این زمینه می‌فرماید: «لَوْ حَمَلُوا عَلَى الْجِبَالِ لَأَزَالُوهَا لَا يَقْصِدُونَ بِرَأْيَاتِهِمْ بَلَدَةً إِلَّا حَرَّبُوهَا»^{۵۳}؛ آنان در مسیر قیام می‌توانند کوه‌ها را از جای برکنند و شهرها را زیر و رو کنند.

سیزدهم: آمر به معروف

منتظر واقعی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، یک آمر به معروف و یک ناهی از منکر است و تمام کوشش خود را برای اقامه

معروف و رهایی از منکر بکار می‌بندد و با احساس مسئولیت نسبت به جامعه، با اخلاق پسندیده و روش‌های جذاب، دیگران را به تدین و دین‌داری دعوت می‌نماید.

چهاردهم: کاردان، آزموده و خیره

منتظر واقعی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، یک انسان به تمام معنا کاردان، آزموده و خیره است و برای ایفای نقش در حکومت جهانی، با آموزش و تمرین، شایستگی خود را برای هر مأموریتی حفظ می‌نماید.

پانزدهم: مسئولیت پذیر

منتظر واقعی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، یک انسان به تمام معنا مسئولیت پذیر است و برای تحقق مقدمات فرج، برای رفع موانع ظهور و برای یاری منجی در تشکیل حکومت جهانی، از هیچ تلاش و کوششی، دریغ نمی‌کند و از هیچ مجاهدتی فروگذار نیست و برای تحقق منویات رهبری، سر از پا نمی‌شناسند و آرام و قرار ندارد و از تنبلی، بی‌حالی، سهل‌انگاری و کار را به دست حوادث و قضا و قدر سپردن بیزار است.

شانزدهم: خودساخته و مهذب

منتظر واقعی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، انسان به تمام معنا مهذب و خودساخته است و نه به عنوان منتظر صوری، بلکه به عنوان منتظر واقعی و از آن بالاتر به عنوان یار منتظر، با خودسازی و تهذیب نفس، شایستگی لازم برای شهروندی حکومت جهانی منجی و مصلح بشریت را کسب می‌کند.

هفدهم: آماده

منتظر واقعی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، یک انسان به تمام معنا آماده است و با تمرین و تکرار، آمادگی خود را حفظ می‌کند و از همه مهمتر در آماده سازی دیگران برای حکومت منجی و مصلح جهانی، تلاش می‌کند.

نیست کس آگه که یار، کی بنماید جمال
لیک تو باری به نقد، ساخته‌ی کار باش

هجدهم: منتظر واقعی

اما در حقیقت منتظر واقعی، خود امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف است که نزدیک به دوازده قرن است که منتظر است تا این آمادگی در پیروانش بوجود بیاید.

مسیرت مشخص، امیرت مشخص
مکن دل، دل ای دل، بزن دل به دریا
اگر عاشقانه هوادار یاری
اگر مخلصانه گرفتار یاری
اگر آبرو می‌گذاری به پایش
بگو چند جمعه گذشتی ز خوابت؟
چه اندازه در ندبه‌ها زار یاری؟
به شانه کشیدی غم سینه‌اش را؟
و یا چون بقیه تو سربار یاری؟
به گریه شبی را سحر کردی یا نه؟
چه مقدار بی‌تاب و بیمار یاری؟

بخش ششم تمدن مهدوی و حکومت جهانی حضرت مهدی

«وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزُّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ
الصَّالِحُونَ»^{۵۴}

و ما بعد از تورات در زیور (داوود) نوشتیم همانا بندگان شایسته
وارث زمین خواهند شد.

«وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً
وَ نَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ»^{۵۵}

و ما بر آنیم که بر مستضعفان منت نهیم و آنان را پیشوا و وارث
زمین گردانیم.

عمده مباحث پیرامون منجی و مصلح جهانی حضرت صاحب
عصر و الزمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، در باره علامات ظهور و
یا کم و کیف ظهور یا شرایط هنگامه‌ی ظهور یا چگونگی قیام منجی
است اما درباره چگونگی تمدن مهدوی و حکومت جهانی که یکی از
مباحث بسیار مهم و ضروری است، کمتر سخن گفته شده است که
در این بخش به اختصار به آن پرداخته می‌شود.

۵۴. آیه ۱۰۵ سوره انبیاء.

۵۵. آیه ۵ سوره قصص.

مقدمه

۱. دانشمندان و اندیشمندان بر این باورند که بافت نظام طبیعی جهان به گونه‌ای است که یک حاکمیت را طلب می‌کند و تضاد و تخالف برای سلامت این بافت، یک تهدید خطرناک است؛
۲. امکان اداره یک پارچه جهان با پیشرفت تکنولوژی که دنیا را به دهکده‌ای کوچک تبدیل کرده است؛ از دیروز راحت‌تر و از امروز ضروری‌تر است؛
۳. آن چه ابر قدرت‌ها را در تصاحب جهان، به وسوسه انداخته است بخاطر همین باور و بخاطر همین امکان است؛
۴. همواره بشر در آرزوی زندگی ایده‌آل، خانواده، خانه و فرزندان ایده‌آل، فرزندان در حسرت پدر و مادر ایده‌آل، دختران در پی شوهران ایده‌آل و پسران در پی همسران ایده‌آل، بوده و هستند، و این آرزو از دیر باز تا کنون ذهن بشر را به خود مشغول کرده است؛
۵. این آرزوها، فکر و اندیشه بسیاری از اندیشمندان و جامعه شناسان را به خود مشغول کرده است و ایشان مجموعه این آرزوها را به عنوان جامعه ایده‌آل، یا آرمان شهر یا مدینه فاضله مطرح کرده و هر کدام طرحی را برای آن تدوین نموده‌اند؛
۶. آگوستین در شهر خدا، توماس مور در ناکجاآباد و فرانسویس بیکن در آتلانتیس، طرح‌هایی را برای مدینه فاضله ارائه داده‌اند. افلاطون در رساله جمهوری، کهن‌ترین طرح مدینه فاضله را و فارابی در کتاب آراء، اولین مدینه فاضله دینی را ارائه داده است.

مدینه فاضله مهدوی و جامعه آرمانی اسلام

مکاتب الهی در ارائه الگوی مدینه فاضله از همه مکاتب و از همه دانشمندان و اندیشمندان پیش قدم بوده و دین مبین اسلام مدینه فاضله واقعی و عملی را به عنوان عظیم‌ترین تحول تاریخ بشر، در قالب تمدن مهدوی و حکومت جهانی به بشریت هدیه داده است. آنچه مدینه فاضله اسلام را از سایر طرح‌ها و ایده‌ها متمایز و ممتاز ساخته، ویژگی‌های این جامعه آرمانی است.

تار و پود ساختار هر تمدنی را افراد آن می‌سازند، برای رسیدن به جامعه‌ی آرمانی لازم است، افراد آن جامعه به رشد کافی برسند، جایگاه واقعی و کمال حقیقی خود را پیدا کنند و از کرامت و بزرگواری برخوردار شوند. و از آن جایی که تمدن مهدوی و حکومت جهانی، با ساختار هستی و قوانین طبیعت هماهنگ است؛ تنها حکومتی است که می‌تواند عقول بشر را به رشد و به بلوغ لازم برساند و بشر را در جایگاه واقعی و کمال حقیقی خود قرار دهد و به مقام کرامت و بزرگواری انسانی رهنمون سازد.

تمدن مهدوی و حکومت جهانی، تنها حاکمیتی است که می‌تواند گنجینه‌های عقل عملی و نظری بشر را بارور کند و انسان را از نظر عقل، به بلوغ واقعی و از نظر ایمان، به کمال حقیقی برساند و ایمان و اعتقاد، و کرامت و بزرگواری را در شهروندان خود راسخ سازد.

تمدن مهدوی و حکومت جهانی، تنها حاکمیتی است که می‌تواند از نظر عقل نظری، بشر را به رشد و کمال برساند و از نظر عقل عملی، بشر را به کرامت و بزرگواری رهنمون سازد دو حقیقتی که برای رسیدن به جامعه‌ی آرمانی و انسان‌های آرمانی لازم است.

تمدن مهدوی و حکومت جهانی، تنها حاکمیتی است که در راستای مأموریت انبیاء الهی، می‌تواند اهداف عالیه خلقت را محقق سازد، اصل کتاب زندگی را به روی بشر بگشاید، بشر را از مقدمه زندگی عبور

دهد تا به کمال لایق و جایگاه واقعی خود برسد و جامعه آرمانی و مدینه فاضله شکل گیرد.

تمدن مهدوی و حکومت جهانی، سرفصل شکوفایی و اول رشد و تعالی بشر است، اول شکوفایی همه ظرفیت‌های مادی و معنوی و اول پیشرفت و تمدن واقعی جهان است. در حقیقت با آمدن مصلح جهانی؛ زندگی واقعی بشر، تازه شروع می‌شود و با رسیدن به سرمنزل مقصود؛ در دنیا به خوشبختی و سعادت و در آخرت به فلاح و رستگاری می‌رسد.

آن چه که بشر برای زندگی شرافتمندانه نیاز دارد از صلح و آرامش تا امنیت و آبادانی، از آزادی و استقلال تا حریت و جوانمردی، از قسط و عدل تا احسان و نیکوکاری، از عزت و شرافت تا فرهنگ و معنویت، از صفا و صمیمیت تا سعادت دنیا و آخرت، از رشد و کمال تا کرامت و بزرگواری؛ در پرتو تمدن مهدوی و حکومت جهانی، دست‌یافتنی می‌شود.

در پرتو تمدن مهدوی و حکومت جهانی، جهان سرشار از مواهب طبیعی می‌شود، بشر به امنیت و آرامش: «وَلْيَبْدُلْ لَهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا»^{۵۶}، به آبادانی و رفاه، به عدالت اقتصادی دست می‌یابد، اندیشه‌های ناب و علوم و فنون به اوج خود می‌رسند، تولید علم، تولید فناوری، تولید صنعت پاک، برای خدمت به خلق، به اوج شکوفایی می‌رسد، ۲۷ حرف دیگر علم از ۲۹ حرف، برای بشر نمایان می‌شود، تمام همت بشر در خدمت پیشرفت و تمدن حقیقی قرار می‌گیرد، زمین و آسمان مسخر انسان می‌گردد: «سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً»^{۵۷}، بشر به آبادانی زمین می‌پردازد و انسان‌های شایسته به زیر آورند چرخ نیلوفری را.

۵۶. آیه ۵۵ سوره نور.

۵۷. آیه ۱۳ سوره جاثیه.

در پرتو تمدن مهدوی و حکومت جهانی

۱. در پرتو تمدن مهدوی و حکومت جهانی، طبیعت از خساست و ناسازگاری دست برمی‌دارد، ذخایر خود را نمایان می‌سازد، دیگر برای امرار معاش دست به سوی دیگران دراز نمی‌شود، رنج بیکاری کسی را آزار نمی‌دهد؛
۲. در پرتو تمدن مهدوی و حکومت جهانی، باران رحمت سرتاسر زمین را آبیاری می‌کند، دیگر زمین خشک و بی‌آب و علف یافت نمی‌شود، مردم به سفره‌های آب زیر زمینی دست درازی نمی‌کنند و برای چند نار^{۵۸} آب به جان هم نمی‌افتند؛
۳. در پرتو تمدن مهدوی و حکومت جهانی، درختان مثمر، سرشار از میوه‌های رنگارنگ و سالم، دل باغبانان را شاد می‌کند و برای سود بیش‌تر، میوه نارس، با مواد شیمیایی، بجای میوه رسیده به بازار عرضه نمی‌شود؛
۴. در پرتو تمدن مهدوی و حکومت جهانی، غذای سالم و مفید در دسترس قرار می‌گیرد، مواد شیمیایی و خطرناک از سفره‌های مردم جمع می‌شود، دیگر اسید به عنوان آلبیمو و امثال اینها به خورد مردم داده نمی‌شود؛
۵. در پرتو تمدن مهدوی و حکومت جهانی، با رعایت اصول بهداشتی؛ صحت و سلامتی به جامعه باز می‌گردد، دردهای ناعلاج و بیماری‌های خاموش و خطرناک از جامعه رخت برمی‌بندد؛
۶. در پرتو تمدن مهدوی و حکومت جهانی، محیط زیست با طراوت و صف ناشدنی جلوه‌گر می‌شود، دیگر ریزگردها و صنایع عصر قجر، فضا را آلوده نمی‌کند؛

---

۵۸. نار. (۱) در اصفهان وزنی است معادل ۴ مثقال، ده نار وزنی است معادل دو سیر و نیم یعنی چهل مثقال، و پنج نار معادل ده مثقال است

۷. در پرتو تمدن مهدوی و حکومت جهانی، بشر از جور قانون‌های پیچیده، سازمان‌های عریض و طویل، دیوان سالاری‌های دست و پاگیر، مجریان پرهزینه و پر ادعا، دستگاه پیچیده قضایی، سازمان‌های گسترده انتظامی، مسئولیت‌های بی‌اساس، شغل‌های کاذب، و واسطه‌گری‌های خانمان سوز؛ خلاص می‌شود و در نتیجه بیچارگی‌ها، بدبختی‌ها، رنج‌ها، خفت و خاری‌های هوار شده بر گرده بشر؛ رخت برمی‌بندد.

انسان در تمدن مهدوی و حکومت جهانی

تمام رنج‌های بشر بخاطر بی‌خردی و بی‌ایمانی است، بی‌خردی و بی‌ایمانی بشر را هم با خود و هم با طبیعت درگیر کرده و مشکلات طبیعی را صدچندان بر گرده او افکنده و او را به فلاکت کشانده است. امروز ضعف عقل بشر را به بدبختی و بیچارگی و ضعف ایمان بشر را به انحطاط کشانده است، در نتیجه نگذاشته است بشر به رشد کافی برسد و گویی بشر در این شرایط، هنوز دوران طفولیت خود را می‌گذراند.

رنج‌ها و آسیب‌های رسیده به بشر، ظلم‌ها و ستم‌های تحمیل شده بر بشر، فساد و فحشای هوار شده بر گرده بشر، دروغ و نیرنگ‌های رسوخ کرده در زندگی بشر، بی‌عدالتی‌های حاکم بر جامعه بشری و بحران‌های به وجود آمده؛ جان بشر را به لب آورده است.

اگر بشر با تمام مواهب طبیعی و خدادادی، با تمام رشد و ترقی، با تمام پیشرفت و تمدن، با تمام علم و دانش؛ هنوز با فقر و گرسنگی، با دروغ و نیرنگ، با فساد و فحشا، با قتل و غارت، با اعتیاد خانمان سوز دست و پنجه نرم می‌کند و وضعیتی بهتر از دوران توحش ندارد؛ بخاطر این است که نه از ناحیه خرد و نه از ناحیه ایمان به رشد کافی نرسیده است.

اگر بشر با تمام پیشرفت و تمدنی که بدست آورده؛ هنوز با بیچارگی و بدبختی دست و پنجه نرم می کند و گوئی در مقدمه زندگی مانده و درجا می زند و در حقیقت دوران طفولیت خود را می گذرانند؛ به دلیل بی خردی و بی ایمانی است.

اگر امروز بشر با بحران معنویت، بحران اخلاق، بحران هویت، بحران تعقل، بحران معرفت، بحران فرهنگ، بحران روانی، بحران آرامش روبرو است؛ بخاطر بی خردی و بی ایمانی است.

اگر پیشرفت های بدست آمده؛ بشر را به آرامش لازم نرسانده و هر روز بیشتر از دیروز آرامش بشر را به خطر انداخته است بخاطر بی خردی و بی ایمانی است.

اگر امروز تمام ثروت دنیا در سه مقوله جنگ، عیاشی و اعتیاد مصرف می شود؛ بخاطر بی خردی و بی ایمانی بشر است.

وقتی انسان در تمدن مهدوی و حکومت جهانی، به رشد و کمال رسید و در جایگاه کرامت و بزرگواری قرار گرفت:

۱. زندگیش بر شرافت، عزت و آقائی استوار می شود از ذلت و پستی گریزان است؛

۲. زندگیش بر راستی و صداقت استوار می شود، از دروغ و ادعاهای واهی گریزان است؛

۳. زندگیش بر درستی استوار می شود، از نیرنگ و فریب گریزان است؛

۴. زندگیش بر پاکی، عفت و حیا استوار می شود از ناپاکی و پلشتی گریزان است؛

۵. زندگیش بر جدیت و تلاش استوار می شود از تنبلی، کسلی، بی حالی و بی نشاطی گریزان است؛

۶. به حق خود قانع است، رانت خواری و رشوه خواری نمی کند؛

۷. دیگران را بر خود مقدم می‌دارد، با جوسازی حق کسی را پایمال نمی‌کند؛
۸. به وعده‌ها و قرارهایش پایبند است، وعده خلافی نمی‌کند؛
۹. برای مردم احترام قائل است، به آنان توهین نمی‌کند؛
۱۰. به قانون احترام می‌گذارد، بدون نیاز به مجری قانون، به سمت خلاف و تخلف و جرم نمی‌رود؛
۱۱. برای مال دیگران احترام قائل است، به مال مردم دست درازی نمی‌کند؛
۱۲. بیت‌المال را امانت می‌داند، در آن خیانت نمی‌کند؛
۱۳. مسئولیت را بر اساس شایسته‌سالاری می‌داند، برای پست و مقام، کسی را تخریب نمی‌کند؛
۱۴. بیشترین فعالیت را با کمترین ادعا همراه می‌کند؛
۱۵. دیگران را، بهتر از خود می‌داند و کمتر از آن چه هست خود را نشان می‌دهد؛
۱۶. در رفتارهای فردی و اجتماعی؛ اخلاقی عمل می‌کند و از خودنمایی، منت‌گذاری، فخرفروشی، تکبر، غرور، منیت، گریزان است؛
۱۷. دیگر جنگ‌های خانمان‌سوز آرامش و امنیت جامعه را بهم نمی‌زند؛
۱۸. دیگر تبلیغات دروغین، آمارهای غلط، اخبار دروغ، مردم را فریب نمی‌دهد؛
۱۹. دیگر سه هدف نامشروع و خانمان‌سوز عیاشی، اعتیاد و جنگ، سرمایه‌های بشری را تباه نمی‌کند؛
۲۰. دیگر بی‌دینی و بی‌بندوباری نشان تمدن نمی‌باشد؛

۲۱. دیگر مطلا بجای طلا به مردم قالب نمی‌شود و نقش طلا را در جامعه بازی نمی‌کند؛

۲۲. دیگر هیچ بی‌سروپایی، جامعه را ملتهب نمی‌کند.

«در آرزوی آن روز بکوشیم و خود را آماده کنیم»

بخش هفتم پیوند راهپیمایی اربعین با حکومت جهانی

مقدمه

یکی از ارزش‌های والای راهپیمایی باشکوه و حماسی اربعین حسینی، پیوند آن با حکومت مصلح‌جهانی و منجی بشریت حضرت مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف است. راهپیمایی باشکوه و حماسی اربعین حسینی با ویژگی‌هایی که دارد؛ زمینه ساز ظهور منجی عالم بشریت حضرت مهدی موعود است.

آن شخصیت والا و آن رهبر قیام حماسی عاشورا، که با حرکت مقدسش اسلام را حفظ کرد؛ زیارت اربعین اش، مقدمات ظهور مصلح جهانی و منجی بشریت حضرت مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف را نیز فراهم می‌کند، به همین خاطر سید و سالار شهیدان در بین انوار مقدس ائمه اطهار علیهم السلام از همه برجسته‌تر است که فرمود: «كُنَّا سَفْنُ النِّجَاةِ وَ لَكِنَّ سَفِينَةَ جَدِيَّ الْحُسَيْنِ أَوْسَعُ وَ فِي لُجَجِ الْبِحَارِ أَسْرَعُ»^{۵۹}؛ همه ما اهل بیت کشتی‌های نجاتیم، ولی کشتی جدم حسین وسیع‌تر و در عبور از امواج سهمگین دریاها سریع‌تر است.

راهپیمایی باشکوه و حماسی اربعین حسینی از چند جهت با حکومت مصلح جهانی و منجی بشریت حضرت مهدی موعود پیوند ناگسستنی

دارد یا به تعبیر بهتر حکومت مصلح جهانی و منجی بشریت حضرت مهدی موعود به مقدماتی نیاز دارد که همه آن مقدمات در راهپیمایی باشکوه و حماسی اربعین حسینی وجود دارد که به بعضی از آن اشاره می شود.

مصادیق پیوند راهپیمایی با حکومت جهانی اول: سرمایه‌های انسانی آماده

قیام و ظهور مصلح جهانی و منجی بشریت حضرت مهدی موعود در حلقه‌های متعدد نیاز به نیروی میلیونی مؤمن، آموزش دیده، خبره، کارکشته، آزموده و با تجربه دارد به گونه‌ای که به تعبیر امیر بیان حضرت علی علیه السلام: «لَمْ يَسْبِقْهُمْ الْأَوْلُونَ وَ لَا يَدْرِكُهُمُ الْآخِرُونَ»^{۱۰}؛ پیشینیان، در فضایل از آنان سبقت نیافته و آیندگان به مرتبه آنان نرسند. این سرمایه‌های انسانی که باید همه ویژگی‌هایی لازم را برای اداره جهان دارا باشند؛ در کجا باید آموزش ببینند؟ کجا باید آمادگی‌شان را تمرین کنند؟ این جمعیت میلیونی برای تمرین در کدام مکان، در چه زمان، در کدام رزمایش، در کدام اردوگاه باید اردو بزنند؟ آیا اردوگاهی بهتر، وسیع‌تر و جامع‌تر از راهپیمایی باشکوه و حماسی اربعین حسینی وجود دارد؟

دوم: هم صدایی (وحدت و برادری بین ملل اسلامی)

مرکزیت حکومت مصلح جهانی و منجی بشریت حضرت مهدی موعود غرب قاره آسیا یعنی ایران، عراق، شامات است، ملت‌های این کشورها برای حکومت یک پارچه جهانی منجی عالم بشریت باید یک دل و یک جهت شوند و وحدت و برادری، همدلی و همراهی خود را به اوج برسانند، تفاوت‌های کاذب را رها کند، برتری‌های نژادی را کنار بگذارد، از دشمنی‌ها و حرکت‌های تفرقه انگیز و اختلاف افکن پرهیز

۱۰ - عقد الدر، مسجد مقدس جمکران، ج ۱، ص ۱۷۵

نمایند و یکپارچگی خود را برای حکومت مصلح جهانی و منجی بشریت آماده کنند و در برابر دشمن واقعی آماده باشند. آیا برای شروع و تمرین وحدت و هم‌دلی؛ بهتر از راهپیمایی باشکوه و حماسی اربعین حسینی وجود دارد؟

سوم: زندگی مسالمت آمیز بین مسلمانان

ملل مسلمان از نظر فرهنگ، آداب و رسوم تفاوت‌های بسیاری با یکدیگر دارند و این در حالی است که برای حکومت مصلح جهانی و منجی بشریت حضرت مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف، ملل مسلمان، با تمامی تفاوت‌های فرهنگی که دارند؛ در راه هدف مقدس‌شان، زودتر و بهتر از دیگر ملل، باید زبان یکدیگر را بفهمند، همدیگر را درک کنند، آداب و رسوم یکدیگر (که در بعضی از موارد ضد هم است) را تحمل کنند و بتوانند در یک حکومت واحد جهانی با همکاری، تعاون و تعامل پیوسته؛ زندگی مسالمت‌آمیز داشته باشند. آیا برای شروع و تمرین زندگی مسالمت‌آمیز؛ بهتر از راهپیمایی باشکوه و حماسی اربعین حسینی وجود دارد؟

چهارم: آشنایی با چهره واقعی شیعه

همه دشمنان اسلام با همکاری مزدوران‌شان مانند گروه‌های تکفیری القاعده، داعش و آل‌سعود، یک چهره ناپسند از شیعه به دنیا نشان داده‌اند و این در حالی است که هنگامه ظهور؛ تمامی بشریت باید با چهره ارزشمند و صلح طلب اسلام آشنا باشند، از اهداف و آرمان‌های حکومت جهانی مطلع باشند، مذهب تشیع را به عنوان مذهب نجات بخش بشری بشناسند، نسبت به شیعه به عنوان کارگزارن حکومت جهانی، ذهنیت خوب داشته باشند تا ملت‌ها؛ قیام و ظهور مصلح جهانی و منجی بشریت حضرت مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف را به راحتی همراهی کنند. آیا برای آشنایی با چهره واقعی شیعه

و صلح طلبی دین مبین اسلام و اهداف و آرمان‌های حکومت جهانی؛
بهرتر از راهپیمایی باشکوه و حماسی اربعین حسینی وجود دارد؟

پنجم: آشنایی با رهبری حکومت جهانی

هنگامه ظهور همه جهانیان باید با رهبری قیام یعنی مصلح جهانی و منجی بشریت حضرت مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف، به خوبی آشنا باشند و اصل و نسب و اجداد طاهرین و کمالات و فضایل بی‌بدیل آن حضرت را به خوبی بشناسند تا به راحتی قیام آن بزرگوار را همراهی کنند. آیا برای آشنایی ملل جهان با رهبری قیام و اصل و نسب آن بزرگوار؛ بهتر از راهپیمایی باشکوه و حماسی اربعین حسینی وجود دارد؟

ششم: نمونه قابل ارائه

حکومت مصلح جهانی و منجی بشریت حضرت مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف؛ حکومت یکپارچه و وحدت آفرین بین تمام ملت‌ها است و ملت‌ها در اوج برادری و تعاون برای یک زندگی شرافتمند؛ همکاری و تعامل پیوسته خواهند داشت. آیا برای نشان دادن یک نمونه قابل ارائه به جهان، بهتر از راهپیمایی باشکوه و حماسی اربعین حسینی وجود دارد؟

بر این اساس زائر اربعین سید و سالار شهیدان، حضرت ابا عبدالله الحسین علیه السلام با نیت زمینه‌سازی ظهور مصلح جهانی و منجی بشریت؛ باید در راهپیمایی باشکوه و حماسی اربعین حسینی شرکت نمایند و با عمل به منشور اخلاقی تربیتی راهپیمایی باشکوه و حماسی اربعین حسینی و با رعایت آداب و شرایط، حدود و ثغور، به ندای هل من ناصر حضرت ابا عبدالله الحسین علیه السلام لبیک گوید و در فراهم شدن مقدمات ظهور حکومت مصلح جهانی و منجی بشریت حضرت مهدی موعود نقش آفرین باشد.

اللَّهُمَّ عَجِّلْ لَوْلِيكَ الْفَرَجَ

انتظار فرج، یک عمل است.

یعنی مقدمات فرج و ظهور را با عمل فراهم نمودن.
اگر برای ظهور باید آموزش دید، آزموده و خیره شد، تمرین
کرد، کادر سازی نمود و یا باید مبارزه کرد؛ همه منتظران
باید در دایره فردی، گروهی و حکومتی آن را انجام دهند.

سازمان فرهنگی و تبلیغی
مسجد آروشن

www.dla.ir